

HÅLLBARHETSRAPPORT 2018

Skånemejerier

INNEHÅLL

VD har ordet	4
Höjdpunkter 2018	7
Vår organisation och våra varumärken	9
Vision, affärsidé och värden	17
Intressentanalys och styrning	23
Vårt ansvar för planeten	31
<i>Ansvar i leverantörskedjan</i>	33
<i>Hållbarhet på gården</i>	37
<i>Gårdens roll och våra produkters ursprung</i>	48
Vårt ansvar för människan	51
<i>Ett hälsosamt, friskt och välmående företag</i>	52
<i>Säkerhetskulturen</i>	57
<i>Hjärtefrågor i samhället</i>	59
Vårt ansvar för produktion	67
<i>Energi och klimat</i>	68
<i>Vattenförbrukning</i>	74
<i>Minskat avfall</i>	78
<i>Säkerhet, hälsa och kvalitet från gård till kund</i>	88
Redovisningsprinciper	98
GRI Index	99
Ledningsgruppen	101
Hållbarhetsgruppen	102

Om den här redovisningen

Denna redovisning har upprättats av Skånemejerier AB, organisationsnummer 556820-8317.

Det är en fristående hållbarhetsredovisning som innefattar Skånemejeriers helägda produktionsenheter och de produkter verksamheten säljer under Skånemejerier Försäljning AB.

Vi hoppas att du finner redovisningen läsvärd. Kontakta oss gärna om du har frågor och kommentarer via vår hemsida: skanemejerier.se/fraga-oss

Trevlig läsning!

Anette Gregow
KOMMUNIKATIONSREKTÖR

”Hållbarhet är ryggraden i vår strategi”

Detta är Skånemejeriers femte hållbarhetsredovisning och andra gången jag på detta sätt får möjlighet att förmedla min syn på hur vår marknad utvecklats och hur vi hanterar de utmaningar vi ställs inför. Det är viktigt att lyfta fram allt det arbete som ligger bakom våra produkter, liksom det värde som det ger till samhället och miljön som helhet.

2018 hade vi en mycket varm sommar i Sverige, liksom på många andra ställen runt om på jorden. Jordbruksindustrin upplevde klimatförändringarna i form av långvariga effekter på råvarutillgången. Riskerna om vi fortsätter med ”business as usual” blev tydliga. Vi behöver åstadkomma förändringar tillsammans, utveckla sätt att binda utsläpp av klimatgaser och gynna den biologiska mångfalden. Samtidigt måste det vara ekonomiskt möjligt för våra bönder att verka på ett hållbart sätt. Hettan ställde bönderna inför stora utmaningar och framöver kan vi förutse ökade priser på energi och förpackningsmaterial. Med andra ord kan vi förvänta oss en prisökning på mat i affärerna under 2019.

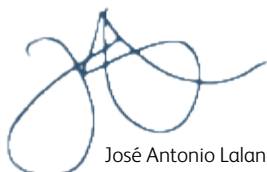
Mjölkmärket i Sverige gick ner något under 2018, totalt 1,5 procent. Vissa marknader utvecklades positivt, till exempel yoghurt och ost, medan andra segment fortsatte sin negativa trend, såsom ekologisk mjölk och kvarg. En gynnsam produktmix, kostnads- hantering och operativa förbättringar resulterade dock i en god lönsamhet för företaget. Mjölket sjönk också något, med 1 procent i jämförelse med 2017. Under ett så varmt år som vi hade 2018 är det värt att särskilt nämna juicemarknaden, som ökade med 4 procent.

FN:s globala hållbarhetsmål ger ett långsiktigt fokus i vårt arbete att bidra till hållbar utveckling. Under 2018

genomförde vi en intressentanalys för att identifiera vårt hållbarhetsfokus i ett kortare perspektiv. Vi identifierade klimatpåverkan, förpackningar med lägre miljöpåverkan och förebyggande av matavfall i värdekedjan som några av de frågor som vi måste prioritera. Det är områden som vi anser är nyckeln till en hållbar värdekedja och faktorer som vi kan påverka direkt.

Svensk mjölk har 44 procent lägre klimatpåverkan än det globala genomsnittet och idag drivs våra produktionsanläggningar av 97 procent förnybar energi. Våra förpackningar är till 90 procent materialåtervinningsbara och vårt matavfall har minskat med 70 procent sedan 2017. Resultat som vi inte kunde ha uppnått utan de dagliga ansträngningarna hos våra leverantörer och engagerade medarbetare. Vi kommer att fortsätta att förbättra oss inom dessa områden även framöver genom våra samarbeten med leverantörer och kunder, optimering av produktion och transporter samt vårt val av energikällor.

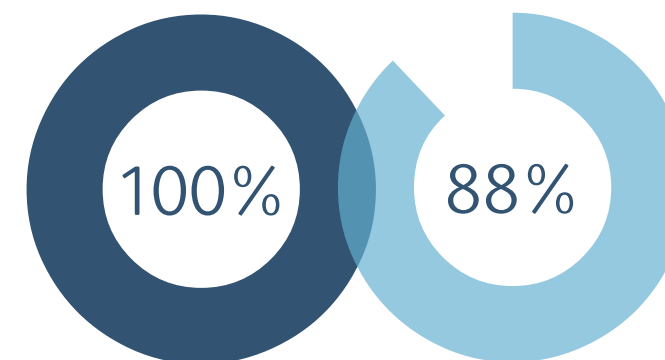
Sammanfattningsvis kan vi dra slutsatsen att vi, förutom att uppnå negativa utsläpp och säkerställa att vi når den potential som vår värdekedja kan bidra med till en hållbar utveckling, behöver bidra till lösningar även på andra dagliga utmaningar. Vi strävar hela tiden efter att förse människor med högkvalitativa och innovativa mejeriprodukter och juicer. Allt i linje med vår vision, vårt uppdrag och våra hållbarhetsåtaganden. Hållbarhet är ryggraden i vår strategi – nu och i framtiden.

José Antonio Lalanda
VD Skånemejerier

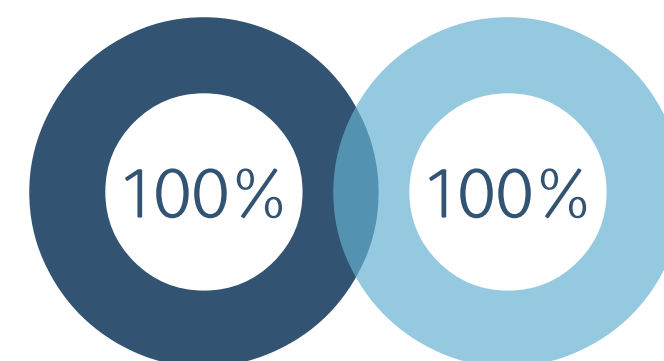

Höjdpunkter 2018

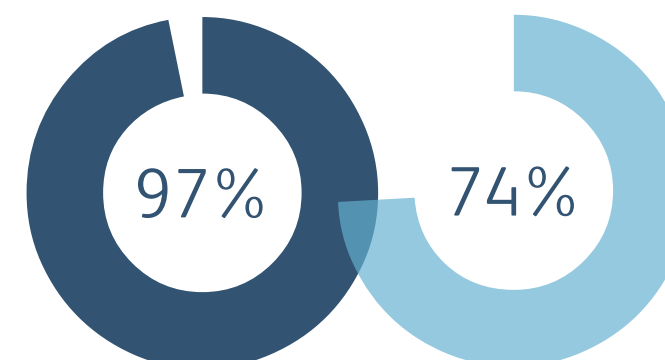
Djuromsorg

100 % av våra gårdar är ISO 9001-certifierade med extra fokus på djurhälsa, miljö och säkerhet.
88 % av våra kor går i lösdrift.

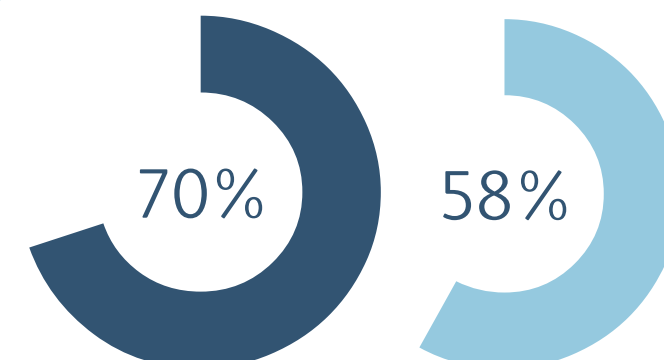
Ansvarsfull produktion och biologisk mångfald

100 % ansvarsfullt producerad soja.
100 % GMO-fritt.

Mot fossilfri produktion och fossilfria transporter

97 % förnyelsebar energi i produktionen.
74 % minskning av koldioxidutsläpp från våra transporter sedan 2010.

Reduktion av matsvinn och avfall

70 % minskning av kasserade produkter på Malmömejeriet sedan 2017.
58 % reducerat brännbart avfall jämfört med 2014 på Malmömejeriet.

A photograph of three business professionals in a modern office setting. On the left, a woman with long brown hair, wearing a white button-down shirt, is smiling and holding a white coffee cup. In the center, a woman with short blonde hair and glasses, wearing a grey blazer over a blue shirt, is also smiling and gesturing with her hands. On the right, a man with a beard and glasses, wearing a light grey blazer, is gesturing with his hands. They are seated around a dark grey table. On the table, there are two glasses of orange juice, two white coffee cups, a plate with a croissant, and a bowl of fruit. A smartphone is also on the table. The background shows a large window with a view of a city skyline. The text "Vår organisation och våra varumärken" is overlaid on the right side of the image.

Vår organisation och
våra varumärken

Vår organisation och våra varumärken

Skånemejerier är idag ett starkt varumärke på hela den svenska marknaden. Vi har sedan länge haft ett starkt fäste i södra Sverige och ser med glädje ett växande intresse för våra produkter också i övriga delar av landet och Europa. Nu är vi även en del av Lactalis-koncernen vilket bidrar med ytterligare erfarenheter vad gäller mejeriprodukter.

Vår organisation

Skånemejerier AB grundades 1964 och ägs sedan sommaren 2012 till 100 procent av den franska livsmedelskoncernen Lactalis, som är ett multinationellt mejeriföretag med huvudkontor i Paris.

Lactalis ägs av familjen Besnier och grundades 1933 av André Besnier. Lactalis-koncernen har idag 80 000 anställda och äger mer än 250 fabriker över hela världen i 50 olika länder. Att vara en del av en så stor koncern som Lactalis betyder att vi samarbetar i nätverk som växer sig allt större med åren och där erfarenheter utbyts över landsgränserna.

Huvuddelen av Skånemejerierkoncernens försäljning till den svenska detaljhandeln bedrivs i Skånemejerier Försäljning AB.

I detta bolag finns även koncernens huvudkontor, ledning och övriga staber, allt lokaliserat till Malmö.

Försäljningsverksamhet till detaljhandeln sker även i Lindahls Mejeriprodukter AB och till den svenska storkhushållsmarknaden via Skånemejerier Storkhushåll AB.

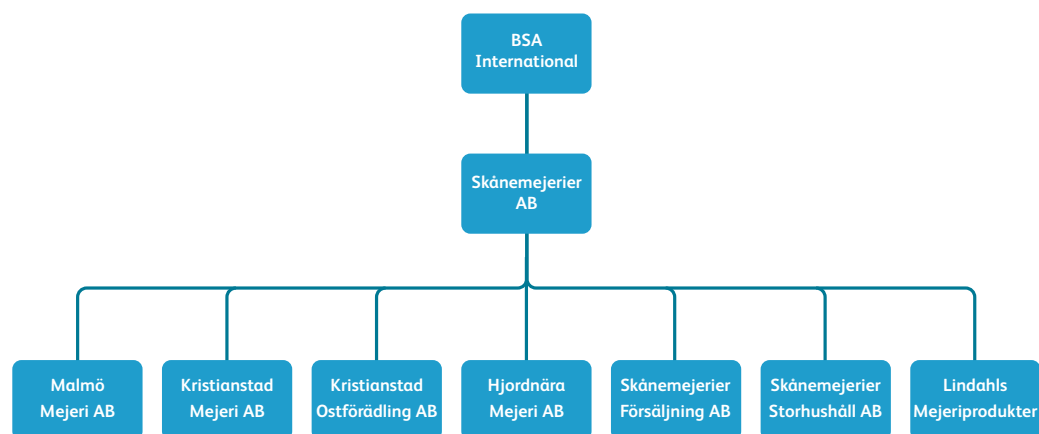
Vår produktion

Koncernens produktionsverksamhet bedrivs numera i Malmö Mejeri AB, Kristianstads Mejeri AB, Hjördnära Mejeri AB och Kristianstads Ostförädling AB. Samtliga dotterbolag är helägda av Skånemejerier AB. Moderbolagets huvudsakliga operativa verksamhet är att ansvara för koncernens mjölkinköp. Vi har omkring 650 anställda och 346 gårdar i Skåne och södra Sverige som förser våra mejerier med mjölk.

Verksamheten vid Skånemejerier AB omfattar produktion och försäljning av mjölk, gräddprodukter, ost, matfett, olika syrade produkter och fruktdrycker. Produktionen sker främst vid de egna mejerianläggningarna i Malmö, Kristianstad och Hjo men det sker även legotillverkning av produkter hos externa partners.

FIGUR #2

Skånemejeriers lokalisering.

FIGUR #1 Organisation BSA International/Skånemejerier AB.

VÅRA VARUMÄRKEN

Vi har flera olika varumärken i vår varumärkesportfölj för att göra det enklare för våra konsumenter att hitta ett varumärke som möter just deras behov.

Med vår breda produktportfölj skapar vi upplevelser varje dag – från en härlig familjefrukost med Bravo juice, Skånemejerier yoghurt och Allerum lagrad ost till proteinrika mellanmål före och efter träning med Lindahls eller med Salakis turkisk yoghurt i en god sås till middagen.

När vi summerar verksamhetsåret 2018 kan vi konstatera att konsumenterna fortsätter att söka produkter som gör gott för både kropp och själ. Året som gått har vi framgångsrikt lanserat Skånemejerier MåVäl, vårt hälsosamma laktosfria sortiment, och konsumenter kan nu njuta av såväl mjölk och yoghurt som yoghurtkvar och crème fraîche över hela Sverige.

Bravo Smoothie fortsatte att skörda framgångar och blev marknadsledare med 48 procent i volymandel.

Bravo Smoothie är en smoothie gjord av 100 procent frukt utan några tillsatser. Var tredje juiceförpackning som köps är en Bravo och varumärket är det absolut mest kända juicevarumärket i Sverige. Bravo Smoothies har blivit marknadsledare i sitt segment och nominerades till Årets Dagligvara 2018.

FIGUR #3

MJÖLK	37 %
GRÄDDE	10 %
YOGHURT, FIL & KVARG	16 %
OST	3 %
JUICE	34 %
ÖVRIGT	1 %

Vi kan också se att allt fler efterfrågar mejeriprodukter som innehåller en högre fetthalt. Under 2018 lanserade vi fler smaker inom Skånemejeriers grekiska produktlinje och en ny smak av vår krämiga fruktyoghurt.

Private label

Skånemejerier har ett åtagande gentemot våra bönder att ta hand om all mjölk som de producerar. Detta ger en trygghet och kontinuitet i deras arbete. För att säkerställa att vi kan leva upp till detta gäller det att ha en bred produktportfölj och därmed minska skummjölköverskottet. Vi strävar även efter en bra balans när det gäller detta i samarbetet med våra kunder.

Då vi ser att efterfrågan på dagligvaruhandelns egna märken fortsätter att vara stark har vi valt att förhålla oss aktivt till detta. En del av detta arbete

innebär att vi har ingått samarbeten där vi kan få avsättning för ett eventuellt mjölköverskott och skapa produkter med mervärde i stället för att det blir svinn. Vi arbetar kontinuerligt med att optimera processen i tät dialog med våra samarbetspartners. Detta för att få en hållbar utveckling på området med en mer aktiv styrning från Skånemejeriers sida.

Efterfrågan på ekologiska varor

Den svenska regeringen har satt ett mål som innebär att 2030 ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken vara certifierad ekologisk jordbruksmark och 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter.

Skånemejerier samarbetar idag med 58 ekologiska gårdar vilket motsvarar 18 % av den volym mjölk som vi väger in. Trots torkan 2018 ökade volymen invägd ekologisk mjölk, men samtidigt har försäljningen av ekologiska produkter minskat med 6 procent från 2017 till 2018. Det är ekologisk mjölk och yoghurt som har minskat med 7 respektive 4 procent. Däremot har försäljningen av ekologiskt smör och ekologisk ost ökat med 36 respektive 11 procent.

Vi vill så klart att försäljningen ökar för våra ekologiska produkter och 2018 har vi gjort flera undersökningar för att bättre förstå konsumenternas och kundernas attityder, förväntningar och uppfattning om våra varumärken. Utifrån resultatet av dessa har vi skaffat oss djup kunskap som kommer att ligga till grund för en fortsatt stark utveckling även för vårt ekologiska sortiment.

SKÅNEMEJERIER UTANFÖR SVERIGES GRÄNSER

Vår största marknadsandel är södra Sverige men det finns även intresse för vår mjölk, yoghurt och andra syrade produkter i resten av Sverige och Europa.

Anders Lundqvist, Key Account Manager, berättar mer om Skåne-mejeriers samarbeten i utlandet:

Vad är din roll i Skåne-mejerier?

– Jag är ansvarig för all export och Key Account för kedjorna Bergendahls och Lidl. Vi säljer 6 500 ton produkter till Finland, Danmark och Norge. I dagsläget är Norge vår största nordiska samarbetspartner. I övriga EU arbetar vi med Benelux och Storbritannien, Portugal och Schweiz, där Benelux och Storbritannien är de största. Inom kort kommer vi även att distribuera produkter till Spanien.

Vilka produkter är mest populära i utlandet?

– Lindahls kvar, turkisk yoghurt och Allerums ostar säljer bäst i utlandet. Det är särskilt kvar och turkisk yoghurt som är storsäljarna.

Hur ser våra samarbetspartners i utlandet på hållbarhet?

– Utanför Norden märker vi framförallt att man uppskattar hållbarhet och arbete enligt svenska riktlinjer. Svens

mjölk representerar enligt dessa länder ansvarsfullt producerade mejeriprodukter. Ett exempel på detta är London där man hösten 2018 satte upp ett pop up-café som kallades Swedish forest café under hashtaggen "live like a Swede".

Vad är hållbara produkter för dig?

– För mig handlar det om en ansvarsfull kedja från jord till bord. Att man ser helheten från början till slut i ett transparent flöde och att man inte tar några genvägar eller tar något för givet.

Hur påverkar vi våra samarbetspartners i en mer hållbar riktning i utlandet?

– Vi informerar om vårt hållbarhetsarbete, vad vår svenska mjölk står för och det arbete som läggs ner i alla led. Om man vill ha den svenska flaggan på förpackningen måste den europeiska konsumenten förstå vad det står för.

Vad står Skåne-mejerier för enligt dig?

– Trovärdighet, innovation och långsiktigt arbete.

Om du skulle byta plats med någon på Skåne-mejerier, vem skulle du byta med?

– Jag har ett så roligt jobb idag att jag inte kan se något annat som skulle vara roligare, men jag skulle vara nyfiken på att vara bonde för en dag.

HÅLLBAR KONSUMTION, KOMMUNIKATION OCH VARUMÄRKEN

Dagens konsumenter fokuserar på hållbarhet

Att vi som konsument väljer att handla rätt påverkar inte bara oss själva utan även planeten. Det är viktigt att konsumera på ett hållbart sätt och sedan 2017 har andelen konsumenter som säger att hållbarhet påverkar deras

köpbeslut ökat enormt. Detta visar Sustainable Brand Index senaste undersökning.

Topplacering!

Sustainable Brand index är Skandinaviens största varumärkesundersökning kopplad till hållbarhet. 2018 utsåg konsumenterna oss till Sveriges mest hållbara mejeri för andra året i rad och Skåne-mejerier hamnade totalt sett på plats 16 av 326 varumärken, en placering vi är otroligt stolta över. Det innebär att vi når ut till våra konsumenter och att de har förtroende för oss.

Djuromsorg är ett område som konsumenterna tycker att mejeribranschen ska fokusera på enligt denna undersökning, och det gör vi i allra högsta grad! Vi arbetar även med att kontinuerligt bygga förtroende genom vår kommunikation, främst genom sociala medier. Vi får många frågor från kunderna som vi alltid för vidare internt i verksamheten. Det är viktigt att vi kan anpassa oss till allmänhetens önskemål och att det finns en bredd i de frågeställningar vi tar hänsyn till i våra övergripande beslut i företaget.

Vi uppskattar engagemanget och dialogen med våra konsumenter. Samtidigt som vi vill berätta om vårt hållbarhetsarbete utåt för att driva på hållbar konsumtion, får vi även mycket relevant och intressant feedback utifrån som gör att vi håller oss ajour med aktuella frågeställningar. Utifrån det gör vi vårt yttersta för att bemöta våra konsumenters förväntningar.

SKOGSCAFÉ LONDON. DEL AV KAMPAJEN "LIVE LIKE A SWEDE"

KEY ACCOUNT MANAGER, ANDERS LUNDQVIST

Vision, affärsidé och värden

VISION

”Det mest hållbara mejeriet i Sverige”

För Skånemejerier handlar hållbart företagande om att driva företaget med framtiden i sikte. Vi vill vara en del av lösningen på samhällets gemensamma utmaningar genom att vi skapar näringsrika produkter och minimerar risken för negativ påverkan på människa och miljö – samtidigt som vi tar tillvara de affärsmöjligheter som uppstår genom nya, innovativa och värdeskapande affärsmodeller.

AFFÄRSIDÉ

Vi skapar värde för våra konsumenter genom att förse dem med kvalitativa, näringsrika och innovativa mejeripro-

dukter och juicer. Vi adderar värde i varje led i värdekedjan genom att skydda naturen, skapa partnerskap, samarbeta med leverantörer, engagera våra medarbetare och erbjuda det bästa alternativet för våra kunder – på ett lönsamt sätt.

VÅRA VÄRDEN

– ambition, engagemang, enkelhet

Vi har utgått från Lactalis-koncernens värden för att förstärka vår tillhörighet och samarbetet med våra ägare i den franska Lactalis-koncernen. Det är grunden för hur vi arbetar och uppnår resultat tillsammans.

Våra värden i förhållande till vår vision och mission.

Vi strävar efter gemensamma och individuella prestationer som utvecklar både företaget och människor.

Vi agerar som entreprenörer, är ansvarstagande och lojala.

Vi är tillgängliga, prestigelösa, öppna och pragmatiska.

VÅRA LEDSTJÄRNOR – DE GLOBALA HÅLLBARHETSMÅLEN

Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål för att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter i världen, lösa klimatkrisen och främja fred och rättvisa till 2030. Om målen ska nås måste alla känna till dem. Därför har vi valt att skapa en direkt koppling till dessa i vår affärsidé.

Fem av FN:s globala hållbarhetsmål är Skånemejeriers ledstjärnor på vägen

mot 2030. Dessa mål har valts för att de representerar verksamhetens positiva avtryck, det vill säga det som vi menar att företaget kan bidra med i ett hållbarhetsperspektiv. Dessa fem mål representerar även värdeskapande områden som innebär tydliga fördelar och styrkor för verksamhetens hållbara utveckling och dess intressenter.

Vårt bidrag till hållbar utveckling

I vårt förbättringsarbete är utgångspunkten att vi måste hantera våra risker samtidigt som vår positiva påverkan driver verksamheten framåt. När vi tar sikte på våra fem ledstjärnor har vi valt att fokusera på de delmål som framgår av tabellen på nästa sida för att tydliggöra vårt bidrag inom varje område fram till 2030.

AFFÄRSIDÉ

Vi skapar värde för våra konsumenter genom att förse dem med **näringsrika** och innovativa mejeriprodukter samt juice av bästa kvalitet. Det gör vi genom att addera **värde i varje led i värdekedjan**, **skydda naturen**, **skapa partnerskap**, samarbeta med leverantörer, motivera och **engagera våra medarbetare** och erbjuda det bästa alternativet för våra kunder – på ett lönsamt sätt.

GLOBALT HÅLLBARHETSMÅL (SDG)	BESKRIVNING AV MÅLET	DELMÅL	SKÅNEMEJERIERS BIDRAG TILL DELMÅLET
	Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk.	2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämningar och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordbrukskvaliteten.	En ökad befolkning kräver att vi använder jordens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Sverige är ett naturligt mejeriland med tillgång till mark, öppna landskap, biologisk mångfald, bra djurhållning, effektiv produktion och duktiga bönder. Mejeribranschen och dess arbetsmetoder och etik ska bidra till utveckling och tryggad livsmedelsförsörjning i ett hållbart perspektiv. Skånemejerier vill även uppmäna till bättre kosthållning och hälsa genom våra produkter och tjänster och vårt engagemang i samhället.
	Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.	8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.	Vår uppförandekod och mångfaldspolicy ska skydda arbetstagares rättigheter och förbättra arbetsmiljön för alla medarbetare. Vi vill förbättra mångfalden och säkra lika behandling av kvinnor och män, uppnå en ökad ekonomisk produktivitet genom mångfald, teknisk utveckling, utbildning och innovation. Vår roll i samhället ska speglas i våra arrangemang och de partnerskap vi inleder ska leda till hållbar tillväxt.
	Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster.	12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, återanvända och återvinna avfall. 12.3 Till 2030 halvera det globala matsvinnet per person i butik och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.	Genom nära samarbete med leverantörer, kunder och konsument arbetar vi med att förebygga avfall och matsvinn kopplat både till vår produktion och våra produkter.
	Skydda, återställa och främja ett hållbart utnyttjande av landbaserade ekosystem och hållbart brukande av skogar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.	15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer.	Betande boskap ger fördelar som är svåra att efterlikna. Ekosystemtjänster och biologisk mångfald är viktiga för en hållbar utveckling och naturbetesmarker är en av de artrikaste miljöerna i det svenska odlingslandskapet. En stor del av dessa marker betas av mjölkkor och dessa måste vi bevara.
	Stärka genomförandet av de globala målen genom globala partnerskap och samarbeten för hållbar utveckling.	17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.	Skånemejerier vill vara en del av de hållbarhetsagendor som är relevanta för branschen och tillsammans utbyta kunskap och strategier för att stärka genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Vi vill vara en del av lösningen för att bland annat minska branschens klimatpåverkan i samarbete med forskningen.

RISKHANTERING MED FOKUS PÅ PLANETENS GRÄNSER

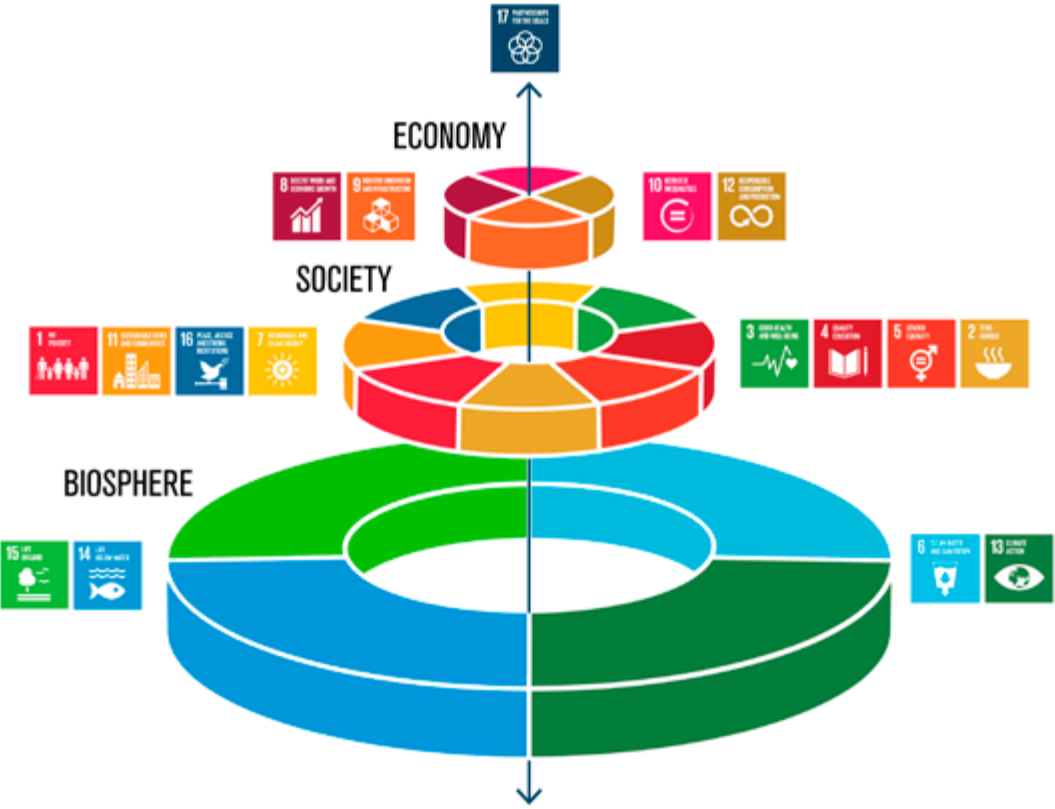
De tre dimensionerna av hållbarhet – den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska – kan inte ses som separata delar utan de är alla beroende av varandra.

Begreppet planetens hållbara gränser publicerades första gången 2009 och identifierar nio globala processer

kopplade till förändringar i miljön och som drivs på av mänsklig aktivitet. Att överskrida planetens gränser innebär stora risker för dagens och framtidens samhällen.

I dagsläget har vi valt att beskriva hur vi vill bemöta dessa mål enligt figur Affärsmodell på följande sida. Denna

affärsmodell kommer att revideras ytterligare under 2019 med utgångspunkt i en intressentanalys som utfördes under 2018. Allt för att kontinuerligt skapa tydliga strategiska fokusområden i linje med våra intressenter och de globala målen för hållbar utveckling.

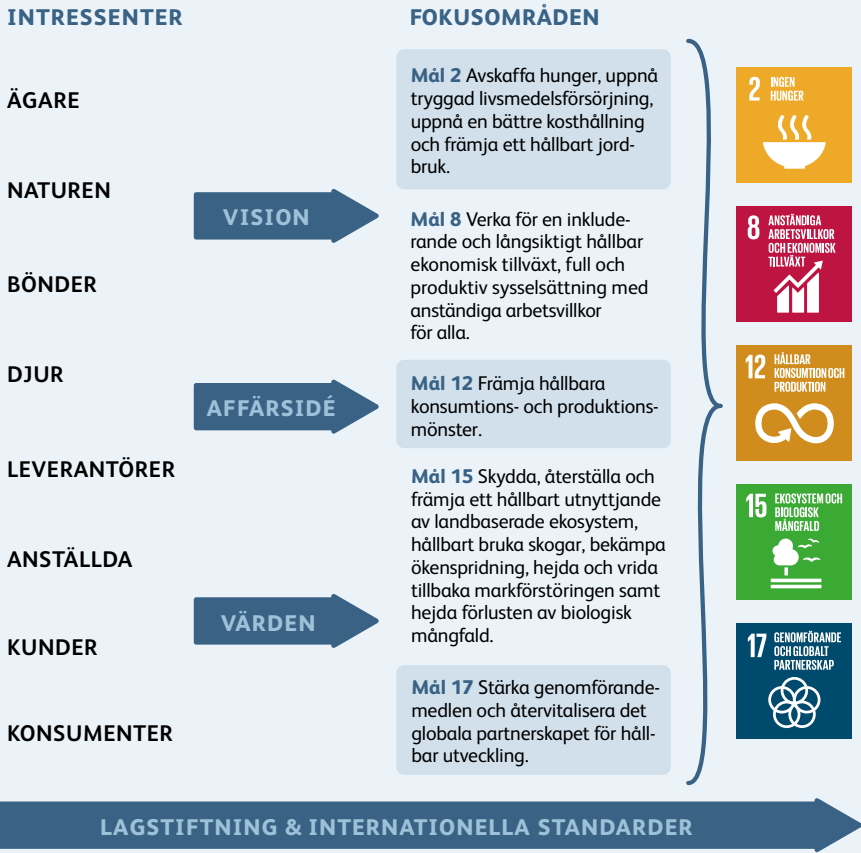
FIGUR #4 "The planet sets the boundaries", Johan Rockström, Stockholm Resilience Centre.

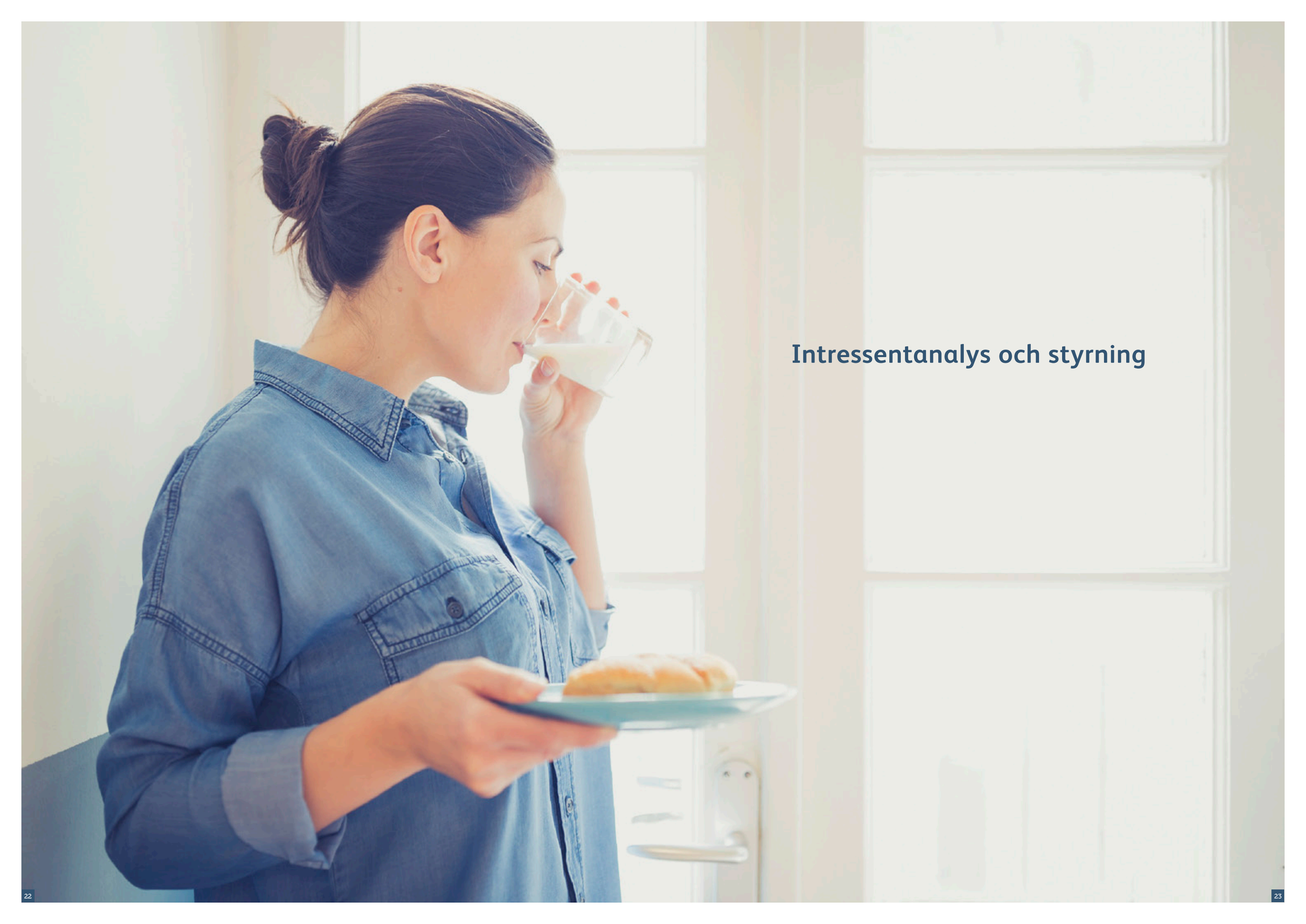
GRAPHICS BY JERKER LÖNGBANTZ / AZOTE

GLOBALT HÅLLBARHETSMÅL (SDG)	BESKRIVNING AV MÅLET	DELMÅL	SKÅNEMEJERIERS BIDRAG TILL DELMÅLET
6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA	Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning.	6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material samt halvera andelen obehandlat avloppsvatten.	Vi investerar i vattenrening, mätningar och uppföljning av utsläpp. Vi producerar våra produkter enligt bästa möjliga metoder och teknologier.
13 BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	Vidta direkta och indirekta åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser.	13.1 Stärka motståndskraften mot förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder. 13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.	Vi investerar i grön energi, fossilfria bränslen och leverantörsavtal. Vi följer upp förbättringsarbetet på gården och utbildar anställda för att säkra kontroll över miljöaspekter i relation till koldioxidutsläpp. Allt för att skapa bättre förutsättningar och stärka motståndskraften till klimatrelaterade risker.
14 HAV OCH MARINA RESURSER	Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.	14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.	Vi säkrar kontroll av växtnärbalanser, vattenanvändning och kemikaliehantering för att sätta en hög standard och uppnå en balanserad tillförsel av näringsämnen.

Läs mer om hur vi hanterar dessa risker i avsnitten Planet, People och Production.

FIGUR #5 Affärsmodell.

A woman with dark hair tied in a bun, wearing a blue denim shirt, is shown in profile. She is holding a clear glass to her lips with her right hand and a light blue plate with a bun on it with her left hand. She is standing in front of a large window with white frames, and the scene is brightly lit with natural light. The text "Intressentanalys och styrning" is overlaid on the right side of the image.

Intressentanalys och styrning

Prioritering av vårt hållbarhetsarbete

För att säkra ett relevant fokus för vårt hållbarhetsarbete utförs en omfattande intressentanalys vart tredje år. 2018 var det dags igen och vi har utfört en övergripande undersökning för att säkra rätt fokus de nästkommande åren. Genom intressentanalysen definieras Skånemejeriers mest väsentliga hållbarhetsfrågor, vilka ska utgöra kärnan i vårt hållbarhetsarbete. Undersökningen gjordes med utgångspunkt i GRI:s (Global Reporting Initiative) kriterier för identifiering, inkludering och respons på utvalda intressenters förväntningar.

Det huvudsakliga urvalskriteriet var att intressentgruppen skulle ha en relation till Skånemejerier och de som ingick var livsmedelsföretagare, kunder från privat sektor, leverantörer (av förpackningar respektive åkeritjänster), mjölkbönder, intresseorganisationer, kommuner, medarbetare, studenter och konsumenter.

I syfte att fånga ett brett intressentperspektiv bestod undersökningen av en kombination av kvalitativa djupintervjuer och en enkät med kvantitativa frågor. Den kvalitativa delen bestod dels av öppna resonemangsfrågor där intressenterna gavs möjlighet att reflektera brett kring hållbarhet – dels specifika frågor kopplade till intressentens roll eller organisation och

frågor relaterade till hur Skånemejeriers hållbarhetsarbete och hållbarhetskommunikation uppfattas. Den kvantitativa delen av undersökningen byggde på 27 utvalda hållbarhetsfrågor, vilka hämtats från Skånemejeriers tidigare väsentlighetsanalys, omvärldsbevakning och evalueringsystem.

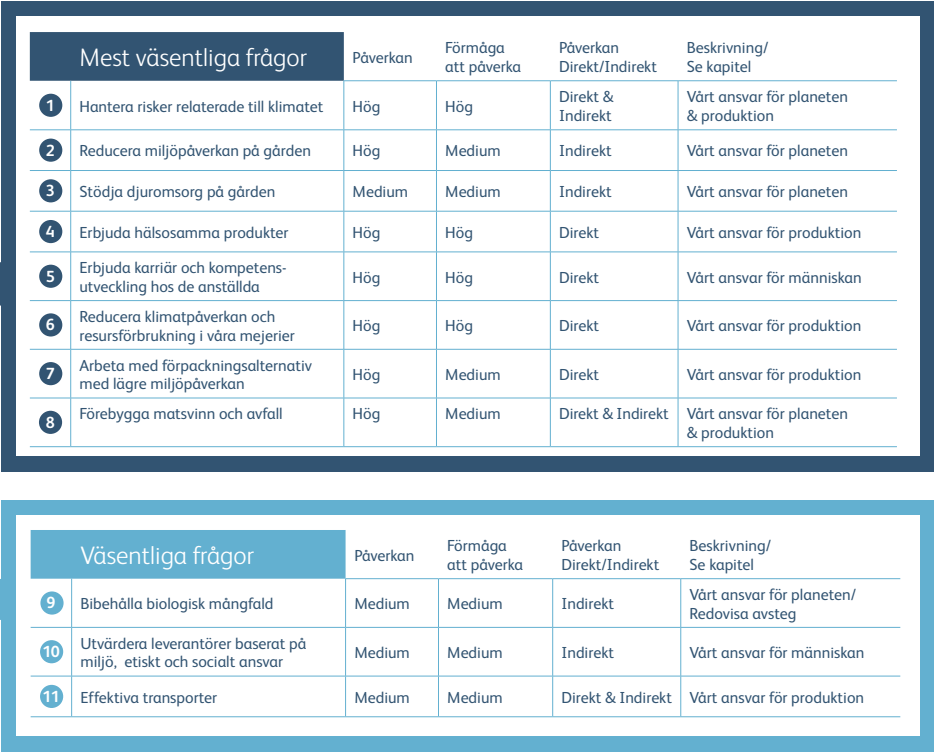
För att analysen skulle fånga både ett internt och externt perspektiv ställdes det kvantitativa resultatet – det vill säga graderingen av de 27 utvalda hållbarhetsfrågorna – i relation till motsvarande gradering som Skånemejeriers Hållbarhetsgrupp genomfört. Hållbar-

hetsgruppens perspektiv jämfördes därefter med samtliga intressentgruppers perspektiv. På så vis kunde analysarbetet ta fasta på både Skånemejeriers och intressenternas perspektiv, med ett särskilt fokus på de hållbarhetsaspekter som angetts som mycket viktiga.

RESULTAT AV INTRESSENT-ANALYS OCH LEDNINGENS VALIDERING

Intressentundersökningens kvalitativa och kvantitativa del användes sedan som underlag för diskussioner under en workshop med ledningsgruppen. Workshoppen fokuserade på det sammanlagda resultatet av samtliga intressenters svar, med särskilt fokus på de hållbarhetsaspekter som angetts som mycket viktiga. Deltagarna fick bedöma hållbarhetsfrågornas positiva eller negativa påverkan på ekonomin, miljön och samhället – från låg till hög påverkan.

Resultatet illustreras nedan.

FIGUR #6 Resultat Skånemejeriers intressentanalys.

ANSVAR I HELA VÄRDEKEDJAN

Workshoppen tillsammans med bedömningen av hur vår verksamhet påverkar och styr hållbarhetsarbetet i alla led från råvara till färdig produkt, resulterade slutligen i ett beslut om Skånemejeriers mest väsentliga hållbarhetsfrågor kopplat till hela värdekedjan, se figur #6 på föregående sida.

Värdekedjan delas upp i våra mest betydande risker och möjligheter och styrs antingen direkt eller indirekt.

Den direkta styrningen tar utgångspunkt i vad vi direkt kan påverka som verksamhet och den indirekta styrningen är kopplad till samarbeten och affärsrelationer vi indirekt påverkar.

Den direkta styrningen omfattar den miljömässiga, sociala och ekonomiska påverkan som vår verksamhet har. Inom detta fält vi har utvecklat nyckeltal för att mäta och minimera risker och därmed kontrollera vår påverkan.

Indirekt styrning är den påverkan vår verksamhet har som ett resultat av de affärsrelationer som är nödvändiga för Skånemejeriers verksamhet och som ligger utanför vår direkta kontroll. Vi kontrollerar och minimerar risker genom att granska och utvärdera våra leverantörer.

PRODUKTER, TJÄNSTER OCH VÅRA LEVERANTÖRER

Våra produkter är resultatet av ett väl utfört arbete där våra väsentliga hållbarhetsfrågor står i centrum och skapar värde. Vi arbetar med en rad olika leverantörer runt om i världen och säkerställandet av hållbarhetsaspekter har blivit lika viktigt som kostnadseffektivitet och resultat.

För att få en bättre bild av våra leverantörer och hur de relaterar till organisationens produkter och varumärken, se kartläggning i figur #8 på nästa sida.

VÅR SAMVERKAN MED INTRESSENER

Samverkan och uppföljning sker idag genom en rad evalueringsystem. Se listan med evalueringsystem nedan.

Intressenter	Evalueringsystem
Ägare	Nyckeltal
Natur	Gårdscertifiering
Bönder & djur	Gårdscertifiering
Leverantörer	Avtal & revisioner
Anställda	Medarbetarundersökning
Grannar	Klagomål
Myndigheter	Inspektioner och miljörapport
Kunder	Handelsattityder, revisioner och reklamationer
Konsumenter	YouGov/Sustainability, Brand Index/ Facebook

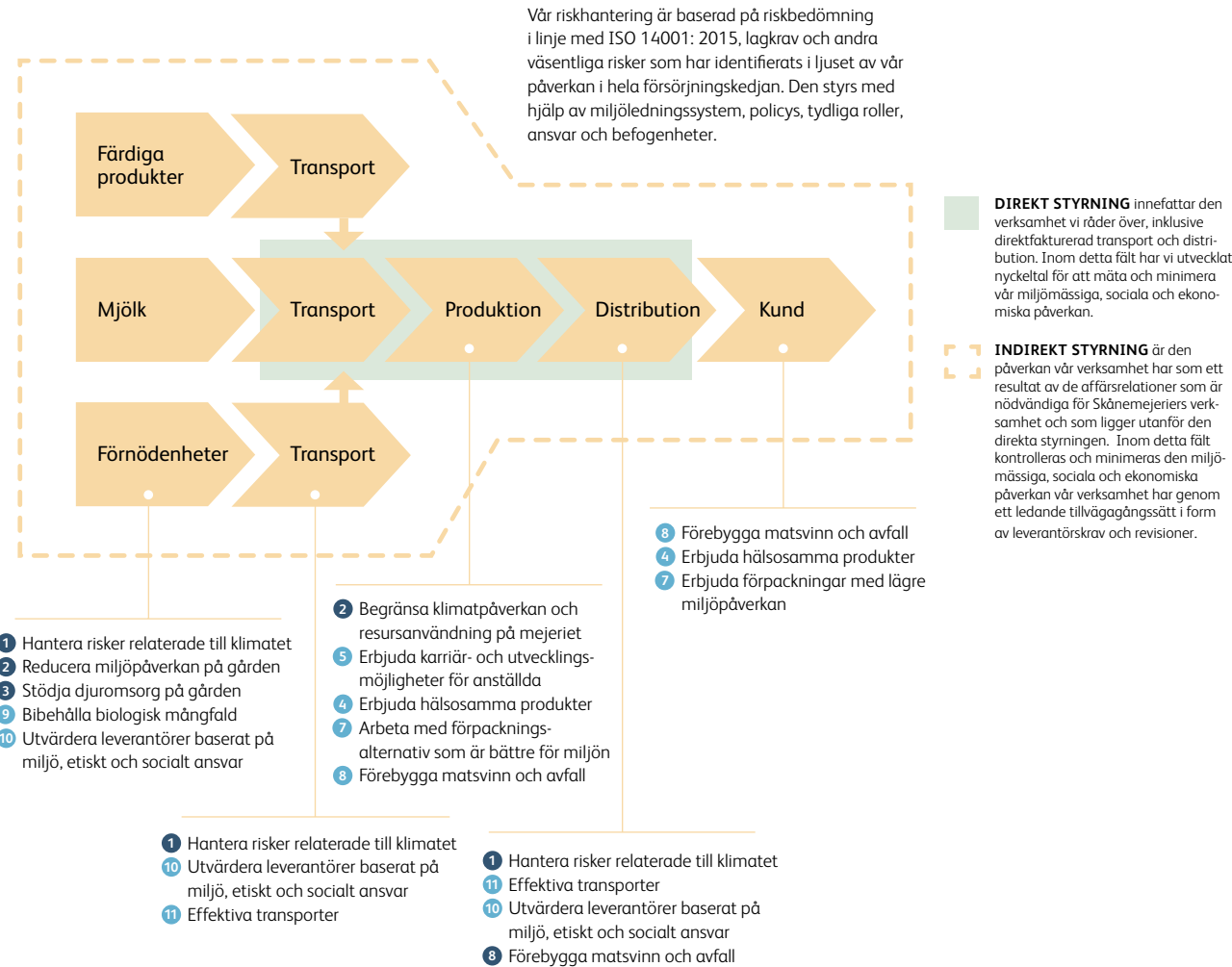
FIGUR #7 Skånemejeriers evalueringsystem.

Många frågor som lyfts i intresseanalysen fångas upp i dessa system. Nästa steg är att integrera specifika kvalitativa frågor i en affärsmodell som belyser områden som lönsamhet på gården, alternativa proteinlösningar och klimatpositiva initiativ. Frågor som har lyfts av respektive bönder, företagsrepresentanter och kunder.

NYCKELTAL KOPPLADE TILL VÅRA VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSOMRÅDEN

Att definiera och följa upp centrala resultatindikatorer kopplade till våra väsentliga frågor är ett kontinuerligt förbättringsarbete. På sidan 27 presenteras de nyckeltal vi har i nuläget och som är kopplade till våra väsentliga hållbarhetsfrågor. Dessa nyckeltal följs upp vid behov under utökade ledningsgruppsmöten och vid ledningens genomgång.

FIGUR #8 Vår påverkan och styrningen av väsentliga frågor genom hela värdekedjan.

PRODUKTGRUPP	LEVERANTÖR (TYP OCH ANTAL)	PLACERING	TYP AV PRODUKT/ RÅVARA/TJÄNST	VARUMÄRKEN
Färdiga produkter	29 kontraktstillverkare av produkter 15 transportföretag	Skandinavien Centraleuropa Östeuropa Brasilien	Juice Yoghurt Ost Grädde Smör* Mjöl	
Mjöl	355 svenska mjölgårdar	Sverige	Yoghurt Ost Grädde Mjöl	
Nödvändigheter	83 leverantörer, producenter och tjänsteföretag 20 transportföretag	Skandinavien Centraleuropa Östeuropa Södra Asien	Förpackningar, ingredienser, maskiner, underhåll, lokaler, bränsle, energi, vatten, rengöring, transport etc.	

FIGUR #9 Kartläggning av Skånemejeriers affärspartners kopplade till värdekedjan och våra produkter och varumärken.

STATUS 2018

ÄMNE	2020	2030	MÅLSÄTTNING	Status 2019	SDG (Sustainable Development Goal)
PLANET					
Ansvarsfulla leverantörer	►►	►	100 % leverantörsavtal inkluderar UN Global Compact och Uppförandekod (baserat på riskanalys)	Se kapitel Planet	
Skydda miljön	►►	►	Bevara nuvarande mängd ekologisk mjöl jämfört med 2017 (15 %)	18 %	
Skydda miljön	►►	►	Bevara ogödslade naturbetesmarker jämfört med 2017 (14 %)	14 %	
Skydda miljön	►►	►	100 % utförda Energikartläggningar	67 %	
Skydda miljön	►►	►	100 % ansvarsfullt producerad soja i samband med mjölkprodukter	100 %	
Skydda miljön	►►	►	100 % GMO-fritt	100 %	
Öka genomförbarheten		►	Öka registreringen i Klimatkollen med 30 % till 2020. 100 % till 2030 (30 % 2017)	30 %	
Öka genomförbarheten	►►	►	Skapa partnerskap för hållbar utveckling. Ex. Partnerskap Alnarp	Se kapitel Planet	
PEOPLE					
Medarbetarundersökning	►		95 % svarsfrekvens	79 %	
Medarbetarundersökning	►►	►	100 % åtgärdsplaner utförda i samband med medarbetarundersökning	Se kapitel People	
Utbildning	►►	►	80 % av anställda har utfört sina utbildningar enligt utbildningsplan årligen	77 %	
Sjukfrånvaro	►►	►	4 % total sjukfrånvaro	4 %	
Olyckor	►		Olycksfrekvens på 15	19,04	
Tillbudsrapportering	►		216 (0,3) rapporter per anställd	284	
Uppförandekod	►►	►	100 % av anställda signerat och förstätt uppförandekoden	Se kapitel People	
Mångfalds- och jämställdhetspolicy	►►	►	100 % av anställda signerat och förstätt mångfalds- och jämställdhetspolicy	26 %	
PRODUCTION					
Energi		►	100 % förnyelsebar energi 2025	97 %	
Bränsle		►	Minska CO2-utsläpp med 70 % till 2025	74 %	
Vattenförbrukning (Kristianstad)	►		40 % reduktion i vattenförbrukning 2020 jämfört med 2016	28 %	
Vattenförbrukning (Malmö)	►		Mål 2019: Implementera fler mätpunkter för att bättre kontrollera och sätta mål	Se kapitel Production	
Svinn (Råvara Kristianstad)	►		40 % reducerad COD 2020 jämfört med 2015	32 %	
Svinn (Råvara Malmö)	►		40 % reducerad COD 2020 jämfört med 2017	19 % ökning	
Avfall		►	100 % förnyelsebara förpackningar	66 %	
Avfall (Malmö)	►		Reducera mängden brännbart avfall med 50 % till 2020 jämfört med 2014	58 %	
Avfall (Kristianstad)	►		Reducera mängden brännbart avfall med 50 % till 2020 jämfört med 2014	6 %	
Klagomål	►		30 % reduktion i klagomål till 2020	13 %	

►► = Två pilar betyder årligen fram till 2030.

Styrning och hållbarhet i alla led

Hållbarhetsgruppen – engagemang inifrån och ut

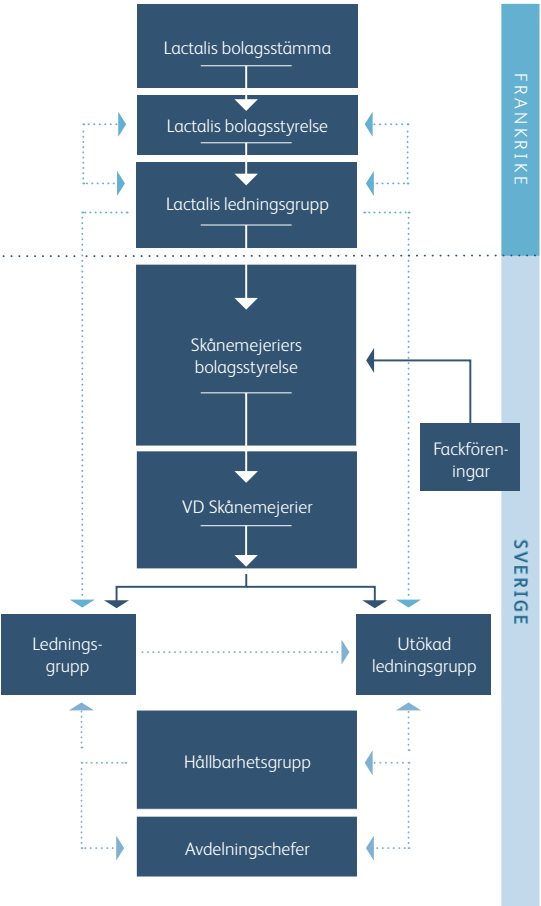
Skånemejerier är en del av Lactalis-koncernen men det lokala hållbarhetsarbetet fastställs i Skånemejeriers bolagsstyrelse.

Eftersom ledningsgruppen består av representanter från hela försörjningskedjan med optimal inblick i Skånemejerier AB:s aktiviteter sköts de flesta beslut kopplat till det konkreta hållbarhetsarbetet på ledningsgruppsnivå. Sker det väsentliga förändringar i fokusområden och mål ska detta beslutas i koncernledningen enligt modell nedan.

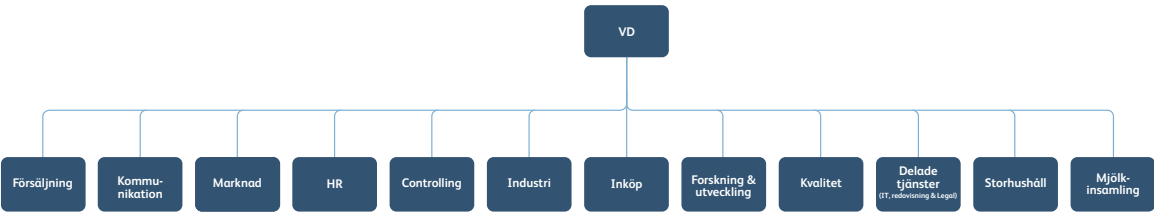
Skånemejerier arbetar för att hållbarhet ska genomsyra varje led i verksamheten och leda till ett effektivt arbete mot våra mål och i linje med definierade åtgärdsplaner. Hållbarhetsarbetets inriktning är fastställt i ledningsgruppen men engagemanget och drivkraften kommer inifrån verksamheten, där ansvaret är fördelat

mellan representanter från hela försörjningskedjan i form av Skånemejeriers Hållbarhetsgrupp. Syfte och metod för hur denna grupp arbetar har fastställts under 2018, liksom hur gruppens inflytande ska hanteras i linje med rutiner för styrning och beslutsfattande i Skånemejerier AB.

Enhet för beslutsfattande	Beskrivning
Bolagsstämma med Lactalis aktieägare	Det högsta beslutsfattande organet. Lactalis-koncernen är privatägd av familjen Besnier.
Lactalis bolagsstyrelse	Det högsta beslutsfattande organet i Lactalis efter bolagsstämman.
Lactalis ledningsgrupp	Ledningsgruppen i Lactalis representeras av chefer och direktörer med kompetens inom olika områden. Ledningsgruppen stöttar Skånemejerier i beslutsfattandet inom relevanta områden.
Skånemejeriers bolagsstyrelse	Enligt aktiebolagslagen ansvarar bolagsstyrelsen bland annat för bolagets ledning och organisation samt gör en bedömning av bolagets finansiella ställning. Skånemejeriers bolagsstyrelse representeras av VD för Skånemejerier, tre representater från Lactalis-koncernen, två arbetstagarrepresentanter och två ställföreträdande arbetstagarrepresentanter (utsedda av företagets fackföreningar). Vid styrelsemötena redovisas och utvärderas räkenskaperna och den årliga budgeten.
Skånemejeriers ledningsgrupp	En ledningsgrupp med VD för Skånemejerier och några av Skånemejeriers avdelningschefer träffas varje vecka för att driva på de operativa aktiviteter som krävs för den dagliga verksamheten. Ledningsgruppen är ytterst ansvarig för att företaget ska ha en effektiv riskhantering.
Utökad ledningsgrupp	Den utökade ledningsgruppen inkluderar VD för Skånemejerier och alla avdelningschefer. Mötena sker en gång i månaden. Under de utökade ledningsgruppsmötena diskuteras bland annat större projekt och frågor.
Hållbarhetsgrupp	Hållbarhetsgruppen kan delta vid utökade ledningsgruppsmöten för att lyfta frågor och risker och lägga fram förslag.
Avdelningschefer	Skånemejerier är organiserat i olika avdelningar, såsom Försäljning, Marknadsföring och Industri.

FIGUR #10 Organisation och Styrning.

Drivkraften i hållbarhetsarbetet är våra engagerade medarbetare. Tillsammans täcker vi hela värdekedjan från gård till butik och vidare ut i samhället.

I Skånemejeriers Hållbarhetsgrupp finns experter på allt från mjölkinsamling, inköp, logistik och HR till miljö, kvalitet, produktion, R&D, events, marknad och sociala medier. På så vis kan vi täcka in ekonomiska, miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i ett tvärfunktionellt perspektiv.

gruppen Skånemejeriers utmaningar i ett forum som styrs av tydliga målsättningar.

Att arbeta tvärfunktionellt är vägen till effektivare lösningar där kunskap och erfarenhet leder till förbättringar på tvärs av avdelningar och processer. Hållbarhetsgruppen koordineras av hållbarhetschefen, som säkrar strategisk förankring genom att presentera gruppens resultat och problemställningar vid utökade ledningsgruppsmöten.

"I Hållbarhetsgruppen skapar vi engagemang och en ökad förståelse för varandras utmaningar. Gruppen är ett enormt stöd i hållbarhetsarbetet och medlemmarna fungerar som ambassadörer för respektive område. Det känns tryggt och motiverande att känna detta engagemang som verkligen kommer upp till ytan vid alla våra möten"
ANNA FREY-WULFF,
HÅLLBARHETSCHEF

Övre vänster: Håkan Reveman, Eva Liv, Rickard Villell, Madelene Risén. Mitten vänster: Natalie Axelsson, Cecilia Nilsson, Sandhya Nair, Anita Normann, Catrin Shevtzoff, Marie Willberger, Anette Gregow. Längst ner från vänster: Joakim Åkesson, Anna Frey-Wulff, Caroline Hagman, Charlotta Ulmfeldt. För mer information om gruppens medlemmar, se sid 102.

Vårt ansvar för planeten

Ansvar i leverantörskedjan

Ansvarsfullt företagande handlar om allt från att respektera mänskliga rättigheter till ansvar för miljön och främjandet av biologisk mångfald. Vi verkar för jämställdhet och bra arbetsvillkor, såväl på hemmaplan som där råvaror odlas, produceras och transporteras.

En stor del av Skånemejeriers inköp handlar om råvaran. Främst mjölken, men i vårt sortiment finns allt från prisvärda närproducerade, ekologiska produkter till importerade kvalitetsprodukter. Att vi har kontroll över inköpen av färdiga produkter, insatsvaror som till exempel juiceråvara, fruktberedningar, rengöringskemikalier, energi och annat som behövs för att förse konsumenterna med produkter är viktigt för att säkra en ansvarsfull och hållbar försörjningskedja.

Om vi inte följer upp och dokumenterar efterlevnaden noggrant finns det risk att vår verksamhet bidrar till bland annat onödiga utsläpp, barnarbete och ökad klimatpåverkan. Under 2018 har fokus varit på att uppdatera vår Uppförandekod och integrera den i alla våra avtal. Vi utvärderar löpande leverantörer med utgångspunkt i en inledande riskanalys för att säkra kedjan, och målet är att 100 procent av våra leverantörer har vår uppdaterade Uppförandekod inkluderad i avtalet innan 2020.

Vårt kvalitetsarbete vid inköp bidrar inte bara till bättre kontroll utan även till intern förståelse för vår verksamhets potentiella påverkan i en positiv riktning. Det är en fördel att vara en del av en stor koncern som Lactalis i detta avseende då det finns ett arbetssätt med bra rutiner sedan länge där Lactalis leverantörer har granskats ingående. Lactalis arbetssätt bygger på att detaljerade frågor av olika slag värderas, exempelvis om produktsäkerhet, miljö och etiska och sociala aspekter, inklusive UN Global Compact som innefattar mänskliga rättigheter. Dessa kvalitetsfaktorer är en

förutsättning för att skriva avtal med oss. Baserat på värderingen görs en systematisk och noggrann uppföljning, exempelvis genom revisionsbesök hos våra leverantörer, för att säkerställa att leverantören fullgör sina åtaganden. Under 2018 startades ett globalt nätverk där koncernens alla revisorer arbetar tillsammans för att effektivisera revisionerna globalt.

”Vårt globala nätverk för revisorer har skapat bra förutsättningar för oss att skapa ännu bättre kontroll i våra leverantörsled. Att vi kan använda oss av varandras erfarenheter och samarbeta kring uppföljningen gör inte bara att vi förbättrar efterlevnaden utan medför även färre resor, vilket är bra för miljön”

KHIRIM FAGER,
QUALITY & ENVIRONMENTAL MANAGER

Mutor och korruption

Det är förbjudet att begära eller ge någon form av löften i samband med gåvor. Skånemejerier och dess medarbetare får aldrig utnyttja mutor, bestickning eller otillåten ersättning av någon form i relation med kunder, leverantörer, myndigheter eller andra beslutsfattare i syfte att till exempel skapa eller behålla affärer. Erbjudanden om representation får endast accepteras om de ligger inom ramarna för god affärssed. Vid tveksamhet kring vad som gäller i ett enskilt fall ska anställda vid Skånemejerier alltid kontakta närmaste chef för vägledning. Det har inte skett några överträdelser i förhållande till mutor och korruption under 2018.

INKÖPSDIREKTÖR, GARY CURTY

Dessa arbetsmetoder bidrar även till att förbättra inköpsrutinerna ytterligare. Purchasing Director, Gary Curty berättar mer:

Vad är din roll i Skånemejerier?

– Jag är inköpsdirektör. Mitt ansvar är att ha kontroll över inköp av alla direkta och indirekta material, kopplade till de produkter och tjänster vi säljer för Lactalis Nordic.

Vad anser du vara den mest väsentliga risken kopplat till inköp?

– Det finns många risker att ta hänsyn till inom inköp men idag är de mest väsentliga riskerna tillgång på råvara, livsmedelsfusk och miljöpåverkan.

Hur säkrar ni denna risk?

– Vi bedömer och utvärderar våra leverantörer innan vi påbörjar ett samarbete. Vi följer Lactalis kvalitets- och matsäkerhetsregler och våra leverantörer måste följa dessa regler. I tillägg till dokumentation gör vi även revisioner på plats.

Vad betyder hållbarhet kopplat till inköp för dig?

– För mig betyder det att råvarorna är producerade på ett hållbart sätt med så lite påverkan på miljön som möjligt och att våra produkter är skyddade på bästa möjliga sätt. Vi utmanar

både oss själva och våra leverantörer konstant för att gå i en mer hållbar riktning.

Hur påverkar vi värdekedjan i rätt riktning?

– Som en av de största mejeriproducenterna i Sverige och som en del av de största globala mejerikoncernerna har vi ett ansvar att gå i spetsen. Genom innovationer och strategiska

samarbeten med våra leverantörer siktar vi på att alltid vara i fronten vad gäller hållbara lösningar och produkter.

Vad står Skånemejerier för enligt dig?

– För mig står Skånemejerier för genuina, lokalproducerade produkter, innovativa och starka varumärken och goda produkter.

Om du skulle byta jobb med någon för en dag, vem skulle du byta med?

– Jag hade velat byta med våra marknadschefer. Jag är förundrad över deras kreativitet som är väldigt inspirerande. Det måste vara en glädje och tillfredsställelse att se hur våra produkter påverkar konsumenterna i deras vardag.

En hälsning från apelsinodlingen i BRAsilien

Bravo är Sveriges första och största juice. Bra i namnet Bravo markerar att juicen ursprungligen (1973) kom från Brasilien. Under hösten 2018 reste vi till Brasilien för att följa apelsinens väg från jord till bord. Via tre ledande producenter gavs möjlighet att besöka en plantskola, apelsinodlingar, produktionsenheter och hamnen i Santos som transporterar apelsinkoncentratet till Europa. Vi besökte även Fundecitrus, som är ett forskningsinstitut med fokus på kontroll av citrussjukdomar och pesticider.

Här berättar inköpare Christina Wennberg om besöket i Brasilien:

Citrusbältet

Vi besökte fem gårdar under vår vistelse. Ungefär hälften av odlingarna i Brasilien ägs av juiceföretag och den andra hälften av fristående odlare som säljer frukten till producenterna.

HÄR FÖRBEREDS YMPNINGEN PÅ PLANTSKOLAN

Samtliga dessa gårdar ligger i det så kallade citrusbältet i staten São Paulo. Området täcker hela 113 000 kvadratkilometer och åttio procent av alla apelsiner i Brasilien kommer härifrån. I detta område är förutsättningarna för odling av apelsiner optimala. Jordmånen, solljuset, värmen och tillgången på vatten leder till maximalt utbyte och fin kvalitet. Staten São Paulo har dessutom en stor konkurrensfördel genom sin infrastruktur i form av vägar och en stor hamn, lång erfarenhet av

citrusodling och ett stort forskningsnätverk. Citrusbältet är stort och klimatet varierar mellan den södra och den norra delen. I norr är förutsättningarna bättre. Här finns tillgång till mer vatten via floder och dammar samt ett varmare klimat. Södra delen däremot är mer förskonad från sjukdomar. Citrusbältet försörjer i dag cirka 2 000 personer.

Odlingen

Apelsinträden kommer till odlingarna när de är ett år gamla. Odlingen av apelsinträd sker på skyddade plantskolor som ligger avskilt från gårdarna för att minska risken för spridning av sjukdomar. Här planteras kärnorna som ger ett livskraftigt rotsystem för apelsinträdet.

De första apelsinerna skördas efter cirka tre år och vid femton års ålder brukar apelsinträden ge som mest frukt. Från blomning till skörd av apelsiner tar det mellan åtta och tolv månader beroende på vilken apelsinsort som odlas. Ett normalstort träd ger ungefär fyra lådor per säsong och en låda innehåller ungefär 40 kg apelsiner.

Alla apelsiner mognar inte på samma gång. Det innebär att plockarna måste välja vilka apelsiner som är redo att plockas. För detta krävs lång erfarenhet, något som är viktigt för att kunna producera juice med hög kvalitet och god smak. Apelsinerna plockas också för hand och det kan vara ett tufft arbete. Personalen på samtliga gårdar vi besökte genomgår återkommande

utbildningsprogram och får ta del av säkerhetsutbildning. De använder skyddskläder och har tillgång till mobila toaletter och pausrum. De är också garanterade en minimilön.

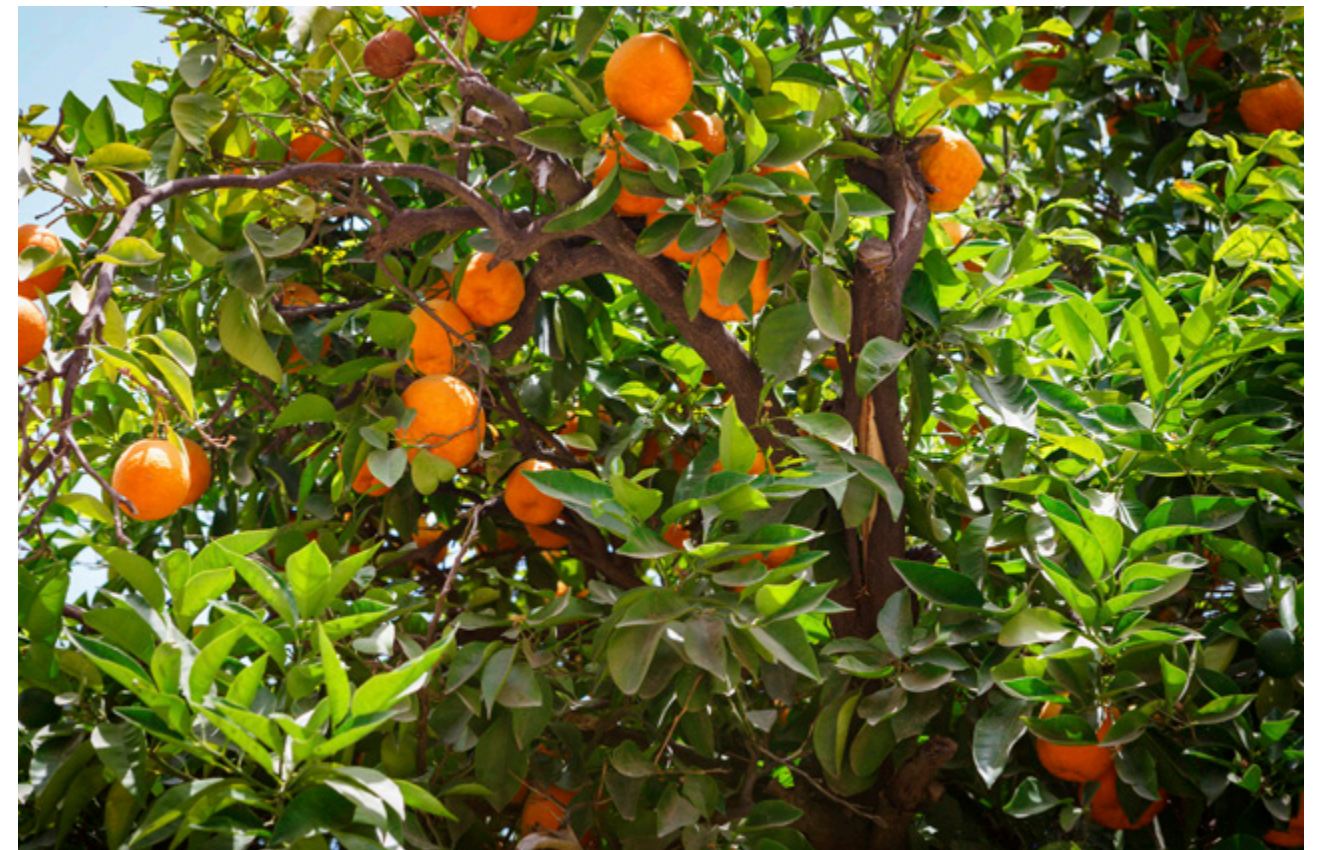
De gårdar vi besökte bevattnar sina odlingar från intilliggande floder och dammar. Det är reglerat i lagen hur mycket vatten som får användas. Många odlingar har numera investerat i bevattning vid rötterna för att få en mer effektiv bevattning.

Certifiering

Flera av odlingarna som levererar apelsiner till vår Bravo-juice är Rainforest Alliance-certifierade och målet hos samtliga producenter vi besökte var att öka andelen certifierade gårdar under 2019. Kriterierna för att bli certifierad är tuffa och kräver ett effektivt planerings- och ledningssystem. Kontroller sker regelbundet för att säkerställa att odlingen bevarar den biologiska mångfalden och drivs på ett sätt som skyddar jordar och vattendrag samtidigt som de anställdas intressen tillvaratas på ett långsiktigt sätt.

EN PAUS I SKUGGAN PÅ EN AV ODLINGARNA

Citrus Greening

I den tropiska miljön där apelsiner odlas trivs inte bara apelsiner utan även många olika sjukdomar. Den sjukdom som kräver mest resurser av apelsinindustrin är Citrus Greening. Den upptäcktes i Brasilien 2004, men kommer ursprungligen från Kina, där den har slagit ut nästa hela produktionen. Även apelsinodlingar i Florida har drabbats. Genom strikta rutiner har apelsinodlarna lyckats minska andelen sjuka träd, men det är ett fortsatt stort problem som diskuterades flitigt under vår vistelse. Vi såg tydliga bevis på att många apelsinodlare som drabbats hårt av sjukdomen har valt att växla om till sockerrörsodling under senare tid. Idag erbjuds därför samtliga gårdar utbildning där de får information om vad som måste göras om ett träd blir sjukt. Ersättning erbjuds även för att ta bort drabbade träd. Forskningsinstitutet Fundecitrus spelar här en viktig roll och apelsinindustrin satsar mycket på forskning för att förstå sjukdomen.

Produktion

Från odlingen transporteras apelsinerna till fabriker för att pressas. För att uppnå den bästa kvaliteten på slutprodukten lagras de maximalt 24 timmar innan produktionen påbörjas. Hela apelsinen

utnyttjas i processen. Eventuella rester som blir över från juiceframställningen används bland annat som ingredienser i parfym och andra livsmedelsvaror. Vatten som frigörs när apelsinjuice koncentreras används som processvatten i fabriken, och skal och kärnor samlas upp under processen och pressas till pellets eller apelsinfiber till livsmedelsindustrin. Pelletsen används till djurfoder eller energiutvinning. På fabriken gäller brasiliansk arbetslagstiftning, och de har ett strukturerat arbetsmiljöarbete. Avfall såsom papper och plast sorteras och kemikalier som används är uppmärskade.

Terminalen

Pastöriserat apelsinjuicekoncentrat skickas med lastbil från fabriken till terminalen i Santos. Här förvaras råvaran i stora tankar i väntan på att skickas med båt till Europa och övriga kontinenter. På terminalen är det viktigt att säkerställa produktkvaliteten, till exempel genom att hålla rätt temperatur och genom att hålla isär leveranserna för total spårbarhet.

"Resan till Brasilien gav en fin inblick i arbetet som ligger bakom den apelsinjuice som står på frukostbordet. Vårt samlade intryck av industrin är att stora ansträngningar bland annat gällande hållbarhetsfrågor görs utifrån de resurser som finns. Stort fokus läggs på forskning från stat och industri för att minimera sjukdomar och kunna få en ännu hållbarare produktion framöver"

CHRISTINA WENNBERG, INKÖPARE

Hållbarhet på gården

Skånemejerier är det största mejeriet i Sverige som har tredjepartscertifierade gårdar

För att kunna producera mjölk under bästa tänkbara förhållanden för både korna, bonden och naturen har vi valt att kvalitetssäkra alla gårdar som levererar mjölk till oss enligt ISO 9001. I certifieringen tittar man bland annat på kohälsan, mjölkkvaliteten, arbetsmiljön och växtodlingen. Arbete med energi- och klimatfrågor pågår också på gårdsnivå. För att förstärka vårt hållbarhetsarbete på gården använder vi oss av denna certifiering men även andra system för att skapa transparens när det gäller vilka förbättringar som görs på gården.

Generationsmålet – ett miljöarbete för kommande generationer

I Sverige har riksdagen antagit generationsmålet. Ett löfte till kommande generationer som riktar miljöarbetet mot återhämtade ekosystem, bevarad biologisk mångfald samt natur- och kulturmiljö, en god hälsa för människor, effektiva och giftfria kretslopp,ushållning med naturresurser, effektiv energianvändning samt hållbara konsumtionsmönster. Detta är ett löfte till kommande generationer om frisk luft, hälsosamma miljöer och rika miljöupplevelser.

På gårdarna behöver tre väsentliga frågor hanteras kopplat till generationsmålet, men även våra åtaganden i linje med FN:s globala hållbarhetsmål och vår intressentanalys. Här redogör vi för hur vi arbetar med målen och de risker som de innefattar.

Mål 13 – bekämpa klimatförändringarna

Vi känner ett stort ansvar att driva förbättringsarbetet på gårdarna för att minska utsläppen. Det kräver fokus på vad bonden kan göra, men också på vad som behöver ske forskningsmässigt

när det gäller hur metanutsläppen från fodersmältningen kan minska.

Bilden till vänster visar hur metangasutsläpp från kon representerar 46 procent av det koldioxidutsläpp som sker på gården. Vad man ska veta är att metan inte beter sig som koldioxid i atmosfären. Metangas omsätts på cirka 12 år och har därmed en påverkan på klimatet under en kort period, medan koldioxid med sin nedbrytningstid på flera hundra år i stället har en lång klimatpåverkan.

Detta innebär att det långsiktiga målet för utsläpp av växthusgaser inte behöver vara noll för att stoppa den globala uppvärmningen. Vi behöver snarare ha ett mål för koldioxid som är noll (eller nära noll) och ett mål för metan som innebär konstanta men inte för stora utsläpp. Klimatpåverkan från livsmedel behöver också sättas i relation till klimatpåverkan från sådant vi egentligen inte behöver i så stor omfattning som idag för att överleva, till exempel resor och kläder.

Klimatpåverkan från mjölken behöver dock som för alla andra produkter minska. Skånemejerier driver förbättringsarbete kopplat till det som bonden kan påverka och satte 2017 upp ett mål att öka det statistiska underlaget för att beräkna lantbruksbranschens klimatpåverkan. Målet var att öka registreringen i den så kallade

”Klimatkollen” (som görs av branschinitiativet Greppa näringen) med 30 procent innan 2020. Vi ser ingen ökning 2018 utan ligger fortfarande på 30 procent. Vi behöver bidra till att fler gårdar får möjlighet att räkna ut gårdens egen klimatpåverkan.

Att öka registreringen i Klimatkollen innebär att man som bonde inte bara registreras utan även får rådgivning och support för att minska sina klimatutsläpp. Registreringen är viktig eftersom den leder till åtgärdsplaner. Energi- kartläggningar på gårdarna har också ökat från 58 till 67 procent, liksom gårdarnas intresse för biogas.

VAD HÄNDER MED DE RESTERANDE UTSLÄPPEN FRÅN KORNA?

2018 initierade Skånemejerier ett samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet SLU i Alnarp där målet är att genom samarbete mellan forskare, lantbrukare och andra verksamheter hitta hållbara lösningar för att minska lantbrukets klimatpåverkan. Ett av projekten vi stödjer bygger på forskning från James Cook University i Australien där forskare har sett att alger som blandas i fodret har en förmåga att minska mängden metan som skapas i vommen på kor. Genom att tillsätta rödalgen *Asparagopsis taxiformis* försvann 50 till 70 procent av djurens metanutsläpp under en 72-dagarsperiod.

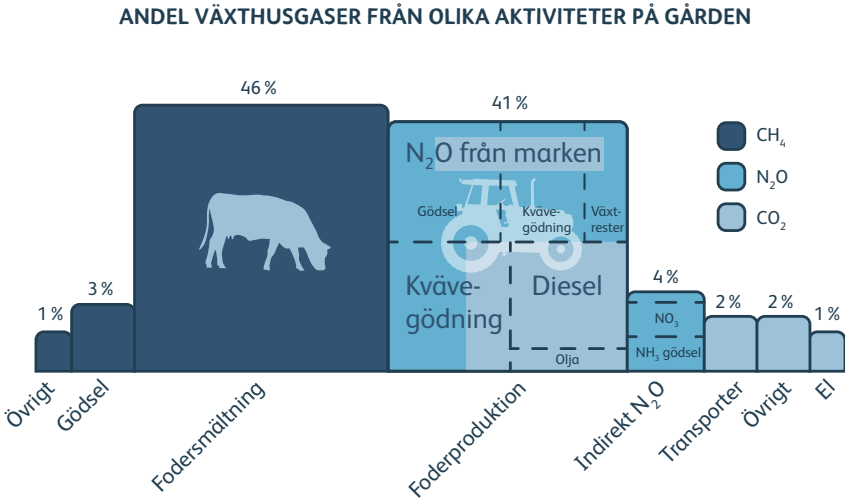
Under 2018 analyserades ett antal svenska alger för att se om det finns lokala varianter med samma förutsättningar att minska metanhalten vid inblandning i kornas foder. Ett antal svenska sorter med potential för detta identifierades i projektet. Ytterligare tester av algerna och fodrets effekt har också gjorts under året. Innan detta kan användas praktiskt återstår inte bara forskningsmässiga utmaningar kring metoden, utan även odling och logistik behöver ses över för att skapa ett hållbart alternativ.

Skånemejerier kommer i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet att fortsätta att följa och stödja arbetet med att hitta bättre lösningar på lantbrukets klimatpåverkan. De senaste åren har intresset för hur jordbruket påverkar, men även förbättrar klimatet ökat och många intressanta forskningsprojekt har initierats. Det behövs mer förståelse för behovet av forskning och ökad förståelse för klimatförändringens påverkan på vår planet, men det bådargott för framtiden att det finns så mycket intressant forskning på gång.

FODRETS BETYDELSE FÖR KLIMATET, HAVEN OCH DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN

Fodret har stor betydelse för animalieproduktionens miljöpåverkan. För idisslare är fodrets andel av växthusgasutsläppen lägre på grund av att de totala växthusgasutsläppen domineras av metanutsläpp från fodersmältningen. När det gäller foderproduktionen står den för drygt 20 procent av växthusgasutsläppen. Valet av fodermedel har därför betydelse för klimatpåverkan på flera sätt, både när det gäller produktion och användning.

Produktion av foder
Bra foder är viktigt för att våra kor ska må bra, men hur fodret produceras och ges till korna är även viktigt för naturen. Lokalproducerat foder skapar mindre klimatpåverkan, och bättre kontroll av växtodlings- och gödslingsplaner innebär en minskad risk för övergödning i sjöar och vattendrag. Vallfoder (gräs, klöver och baljväxter) utgör en stor del av de svenska kornas foder. För detta foder är bekämpningsmedelsanvändningen låg. Däremot används det kemiska bekämpningsmedel i odlingen av det spannmål

FIGUR #11 Andel växthusgaser från olika delar av mjölkproduktionen (sett i ett livscykelperspektiv tills mjölken lämnar gården) för genomsnittlig svensk mjölkproduktion 2005. Utsläppen uttrycks som koldioxidekvivalenter per enhet mjölk. Varje ruta representerar den andel utsläpp som området bidrar med (Källa: Henriksson, Maria. Greenhouse gas emissions from Swedish milk production. Avhandling, Sveriges lantbruksuniversitet, 2014).

och kraftfoder som korna också får som foder. I vår gårdscertifiering följer vi upp användningen av växtskyddsmedel och att detta görs på ett ansvarsfullt sätt.

Skånemejerier kräver att alla gårdar gör en foderanalys varje år för att optimera utfodringen av djuren. Genom att veta hur mycket näring som finns i fodret och att rätt mängd kraftfoder används minskar risken för onödiga utsläpp av växtnäring. Genom våra verifieringskrav och kontroll av växtodlings- och gödslingsplaner kan vi säkra att stallgödsel används på rätt sätt och att man väl planerar sin användning av mineralgödsel, kvävebehov och andra viktiga parametrar för växtodling.

Mark och vatten

Markens egenskaper är oerhört viktiga när kornas foder odlas. Alla gårdar som odlar foder till Skånemejerier genomför en markkartering för att fastställa markens innehåll av växtnäring, kalktillstånd, jordart samt mullhalt. Det krävs även en växtnäringsbalans. Allt för att kunna anpassa gödsling och kalkning efter behov. Ingen gödsling får ske nära vattendrag och all gödsel måste köras ut på fälten enligt strikta regler. I Sverige har vi på de flesta platser gott om vatten, det är en resurs vi måste vara rädda om. Sommaren 2018 ledde en ihållande värmebölja till en omfattande torka. Detta gick ut över odlingen av foder och vi fick en inblick i vår sårbarhet för klimatförändringarna.

TOMAS LUNDGREN, KONVENTIONELL BONDE

Tomas Lundgren, konventionell bonde på gården Lundgrens Nyåkra, berättar om sin erfarenhet av torkan 2018:

Varför blev du bonde och hur ser du på framtiden och klimatförändringarna?

– Jag är uppväxt på gården och tog över den i 20-årsåldern. Det har aldrig funnits någon annan tanke än att bli bonde. Jag ser ljust på framtiden, det är inte första gången vi har haft torka. Man lär sig att det kommer år som inte går som på räls, och när det inte går på räls så gäller det att förebygga och satsa på backup.

Hur påverkades ni av torkperioden i somras?

– Egentligen var den inte överraskande. Som man brukar säga: "på fyrtio år har man alltid två år som är speciella och nu har vi haft två år som varit extrema på varsitt håll", så man kan ju hoppas att löpsedlarna har fel och att vi har haft vår fyrtioårsperiod nu.

Men om det nu inte blir så, hur kan vi förebygga inför en eventuell ny torrperiod?

– Det handlar om planering och att inte ligga på bristningsgränsen hela tiden. Det behövs mer fokus på foder, självförsörjning och samarbete.

Hur löste du foderhantering och backup i somras?

– Vi har överodlat och haft överlagring av foder under ett antal år. I år har vi ännu inte påbörjat användningen av årets skörd, och så har vi alltid tänkt.

Vad finns det för hinder som gör att inte alla kan göra som du?

– Man behöver tillräckligt med odlingsmark eller så får man samarbeta. Alla hade vall förr i tiden eftersom alla hade kor, grisar eller höns. Detta kretslopp inklusive djuren är viktigt. Du kan inte bara plocka bort från marken, du behöver även tillföra. Det gäller att hitta lösningar. Att bara odla spannmål skapar monokultur, det behövs en viss växtföljd.

Hur påverkade torkan er vattentillgång?

– Under sommaren var det solen som stekte sönder allting. Vi är inte vana vid denna värme. Man kan odla gräsorter som tål torkan bättre, går mer på djupet och kan ta upp mer vatten. Överlag borde det finnas mer fokus på vattentillgång. Man tar det lite för givet. En ko dricker mer än hundra liter vatten per dygn. Vår spannmålsskörd halverades i år och det tar flera år att återhämta en sommar som denna. De som inte är självförsörjande blir extra påverkade.

Om du fick välja ett annat yrke idag, vad hade du valt då?

– Om jag skulle välja ett nytt jobb så hade jag alltid valt att bli bonde.

ÄR EKOLOGISKT FODER MER HÅLLBART?

Det är en pågående fråga om det är mer hållbart med ekologiskt i ett globalt perspektiv, men värt att känna till är att ekojordbruket ger oss bättre förutsättningar att klara av klimatförändringar.

Runt ekojordbruken finns nämligen fler djur och växter som ökar våra möjligheter att klara av till exempel över- och undersvämningar, torka och insektsangrepp.

I den ekologiska produktionen är konstgödsel förbjudet. I stället krävs noggrann planering, där grödor varierar och där baljväxter är viktiga för att tillföra näring till marken. Varken ekologiskt eller konventionellt jordbruk har

löst problemen med näringsförluster, men att inte använda konstgödning är ett steg på vägen. I framtiden måste jordbruket hushålla ännu mer med växtnäringen.

Maria och Niklas Persson, ekobönder vid Karlsro Lantbruk AB, berättar mer:

Vad är hållbarhet för er?

– Hållbarhet är framtiden, både för miljön och för dem som arbetar företagsekonomiskt med detta på gården.

Vad är det bästa fodret sett i ett hållbarhetsperspektiv?

– För oss är foder det viktigaste i vårt hållbarhetsarbete. Kor mår bra av gräs. Vallarna är bra på många sätt. När man

gräver i en vall finns det en helt annan mikroflora. Det är vallen och djuren som gör att allting fungerar. Vallarna binder även kväve och det finns mycket protein i vall. Raps och åkerbönor är också bra foder. Det är viktigt med energirika spannmål. Bekämpningsmedel är också ett viktigt område: mindre bekämpningsmedel – mer hållbart jordbruk.

Hur ser ni på hållbart jordbruk?

– Förr hade alla sina frukt- och grönsaksodlingar, kor, hästar och grisar. Idag har man en stor gård som odlar morötter, en annan som bara har grisar, en som har kor och så vidare. Allting finns fortfarande men man får inte glömma kretsloppet – de är beroende av varandra. Hållbart jordbruk är ett kretslopp och det har vi här på gården.

EKOBJÖNDERNA MARIA OCH NIKLAS PERSSON

Hur ser ni på klimatförändringarna och hur påverkades ni av värmeböljan i somras?

– Man fokuserade på vatten och började tänka i bevattningsbanor. Det blev inte kris för oss för vi fick en del skurar. Vallen har en ganska bred skördeperiod från maj till november så vi tänkte att det nog löser sig bara det regnar innan oktober. Vi förlorade enbart en skörd. Man måste ha lager. Vi har haft ett bra halm lager de senaste åren.

Hur ser ni på framtiden, vad behöver vi som konsumenter förstå bättre vad gäller lantbrukets framtid och hållbart jordbruk?

– Vi ser ljust på framtiden, men det är en utmaning för lantbruket att stad och land kommer längre och längre ifrån varandra. Att skapa ett hållbart jordbruk har ett pris som måste betalas och man behöver få en större förståelse för kretsloppet och ekologin.

HÅLLBART ODLAD SOJA

Soja är en viktig proteinkälla i djurfoder. Andelen soja i svenska mjölkfoder är ungefär 2 procent i genomsnitt. Skånemejerier har skrivit under Soja-dialogen, vilket kräver att all soja som är kopplad till våra animaliska produkter är ansvarsfullt producerad enligt ProTerra eller RTRS (Round Table on Responsible Soy) samt att odlingar inte sker i unika naturområden som Atlantregnskogen, Cerrado eller Amazonas. Ansvarstagandet innefattar Skånemejerier AB:s alla dotterbolag.

Att kräva ansvarsfullt producerad soja på våra gårdar är en sak men det är svårt att göra detsamma för de animaliska produkter vi importerar. Därför köper vi certifikat som motsvarar den mängd soja som dessa produkter är kopplade till. Vi får hjälp av Soy4Brands

för att göra detta på ett bra sätt. Soy4Brands är en organisation som arbetar för en hållbar regional utveckling i bland annat Brasilien, som huvuddelen av sojan kommer ifrån. Certifikaten och pengarna går till RTRS-certifierade gårdar. Under 2018 har vi valt att även stödja gårdar som producerar GMO-fri ansvarsfull soja.

Den GMO-fria sojan produceras i den brasilianska Cerrado-regionen och certifikaten är de första som har sålts i Sverige. Försäljningen gick till Fazendas Bartira som har arbetat med investering i agrikulturutveckling i Brasilien i över 30 år.

”Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vårt jordbruk enligt högsta standard och ansvarsfull produktion. Vi är extatiska över att våra modiga initiativ har blivit bejakade och uppmuntrade”

LUÍZ LAQUINTA, QUALITY AND SSMA
DIRECTOR VID FAZENDAS BARTIRA

BIOLOGISK MÅNGFALD

Den biologiska mångfalden är livsviktig för att vår planet ska må bra och har en direkt påverkan på våra liv. Skånes odlingslandskap bär med sig en mängd viktiga ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster kan definieras som produktionen av mat, foder och fiber. Dessa tjänster är i sin tur beroende av en rad stödjande tjänster som kretslopp av näringsämnen, reglering av vattenflöden, biologisk kontroll och pollinering. Dessa reglerande ekosystemtjänster är något som gör odlingslandskap så viktiga.

Vi får inte heller glömma andra ekosystemtjänster som våra gårdar också bidrar med, såsom rekreation och det samspel mellan odlingslandskap och betande boskap som ger fördelar i ett kretslopp som är svårt att efterlikna.

EN SOJAODLING I BRASILIEN, FRÅN ACT COMMODITIES

Naturbetesmarker på våra gårdar är en av de artrikaste miljöerna i det svenska odlingslandskapet enligt WWF. En kvadratmeter naturbetesmark är lika artrik som en kvadratmeter regnskog. Naturbetesmarkerna är hem för hundratals dynglevande insektsarter, men även växter och svampar som vi behöver värna om. I en naturbetesmark finns ärtväxter som gokärt, kärringtand, getvåpling, liten blåkllocka, ögontröst, kattfot, backtimjan med flera. Om de inte sköts på ett bra sätt med bete, eller slåttre och bete, försvinner den flora och fauna som finns där.

Betesdjur sköter om våra gräsmarker, annars skulle de växa igen. När korna betar ger de plats för att hotade och sällsynta arter att komma fram, och det värde som artrikedomen ger är ovärderligt. Våra gårdar sörjer för olika typer av markanvändning och i gräsyrtorna mellan gårdar och odlingar skapas förutsättningar som gynnar biologisk mångfald liksom pollinering av andra livsmedel som är viktiga för oss, såsom frukt och bär.

Idag har vi 9 951 hektar naturbetesmark på våra gårdar. Än så länge har fokus varit på att bibehålla naturbetesmarkerna på samma nivå som 2017, det vill säga 14 procent, men det krävs mer fokus på gårdarnas positiva värden och de ekosystemtjänster som detta innefattar.

”Hjordnära-produkterna är KRAV-märkta. Det innebär bland annat 100 % ekologi som ökar artrikedomen på gården. Det ökar också mullhalten i jorden vilket ger ett mer robust system som bättre kan tåla klimatförändringar”

MARIE YSBERG,
BRAND MANAGER HJORDNÄRA

VÅRT FOKUS PÅ DJUROMSORG

God djuromsorg är en självklarhet för att uppnå ett hållbart jordbruk för Skånemejerier. Att ge våra djur bästa möjliga omsorg är logiskt ur affärssynpunkt eftersom vi vill uppnå högsta kvalitet på våra produkter. För att kor ska producera mjölk måste de må bra och när korna är välmående och friska kan de också producera rätt mängd mjölk.

I Sverige har vi en djurskyddslag som är till för att måna om våra djur och det är sedan länge förbjudet att använda antibiotika i förebyggande syfte. Vi har faktiskt lägst användning inom hela EU visar statistik från Europeiska läkemedelsmyndigheten, vilket är ännu en anledning till att värna om vår svenska mjölkproduktion.

Det finns många krav och regler för allt som måste göras på gården och varje dag på året ska våra bönder se till att deras anställda och korna har det bra. Det är ett arbete som bygger på engagemang, närvaro och erfarenhet. Vi är otroligt stolta över våra duktiga bönder. De gör ett fantastiskt jobb, och genom att de har en god observationsförmåga och goda kunskaper om djurens normala beteende kan de ge sina kor de bästa förutsättningarna för att de ska må bra. Med hjälp av bondens så kallade ”djuröga” kan hen se och förstå hur korna mår och vad de behöver. Idag är även modern teknik till stor hjälp på många gårdar. De flesta kor har ett halsband med en avläsare på sig som läser av att kon får rätt foder vid rätt tillfälle och att rörelseaktiviteten är som den ska vara.

Mycket av vårt arbete med djuromsorg handlar om relationer och vi gör återkommande besök på våra gårdar.

Genom vår gårdscertifiering kan vi lätt följa upp och skapa god överblick både genom statistik och återkommande revisionsbesök. Ett ständigt förbättringsarbete pågår med fokus på allt från kalvöverlevnad till klöverhälsa, smittskydd och övergripande välmående på våra gårdar. Det är ett ständigt arbete att se till att korna har det bra, såväl ute som inne, det vet vi. De behöver sitt foder, sitt vatten och omsorg varje dag, hela året, av våra mjölkbönder och deras anställda.

Skånemejerier samarbetar med 346 gårdar med 48 536 kor, varav 88 procent går i lösdrift.

Lösdrift betyder att korna under stallsäsongen går lösa inomhus och kan välja när de vill äta foder eller ligga ner. Alla nya stallar som byggs idag måste enligt lag byggas för lösdrift, så siffran ökar dessutom ständigt. Det milda klimatet i södra Sverige leder till att de kan ha en längre utevistelse.

”Jag är väldigt stolt över att arbeta på Skånemejerier. Varje dag får vi leveranser av mjölk med utmärkt kvalitet tack vare våra mjölkbönders hållbara arbete vad gäller både kor och landskap”

ANNA FORSLID,
SKÅNEMEJERIERS MILK COLLECTION
DIRECTOR & VETERINÄR

Gårdens roll i samhället

Gårdens roll och våra produkters ursprung

Gårdarna spelar en viktig roll i samhället. De tillhör vårt kulturarv och bidrar med mervärden som är svåra att efterlikna. Våra landskap hålls öppna och landskapets rekreativevärde ökar. Gårdarna skapar jobb på landsbygden, förser oss med näringsrika produkter och bidrar till kol-inlagring och ökad mullhalt i jordarna tack vare vallodling till foder.

På våren öppnar våra mjölkbönder upp sina gårdar för allmänheten för att sprida kunskap om mjölkens ursprung, kornas välbefinnande, livet på gårdarna och arbetet bakom varje liter mjölk. Skånemejerier finns där och bidrar med koordinering och stöd till gårdarna inför dessa events.

Fler och fler konsumenter vill veta varifrån och av vem mjölken kommer. Tusentals nyfikna människor besöker årligen bönderna under exempelvis vårens populära kosläpp. 2018 hade vi 31 000 besökare på våra kosläpp trots att det vissa dagar var snö och dåligt väder. Årets tema var FN:s globala mål för hållbar utveckling med

med *"mål 12 Hållbar konsumtion och produktion"*. Vi pratade om kor, hopp och kärlek. För oss på Skånemejerier handlar hoppet mycket om att bibehålla vår natur och dess inverkan på oss människor nu och i framtiden. För dem som inte hade möjlighet att besöka en gård filmades också ett kosläpp som sändes live på sociala medier. Vi vill gärna skapa en närmare kontakt mellan konsumenter och gårdarna för att man ska känna till produkternas ursprung och även deras kulturella och sociala värde.

Gårdarna är viktiga för en levande landsbygd och skapar utvecklingsmöjligheter. Kornas mjölkas dagligen och bidrar med ett ekonomiskt flöde till glesbygden. Därför arrangerar vi gärna evenemang tillsammans med våra mjölkbönder som skapar en relation mellan gårdarna och konsumenten. Även skolklasser kan göra studiebesök på våra *"besöksgårdar"* och under arrangemanget "öppen gård" öppnar några av våra mjölkleverantörer sina gårdar för en dag.

fokus på den biologiska mångfalden och hållbar konsumtion. Barnen fick kasta boll på *"mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald"* vilket gav oss en möjlighet att prata med dem som ville veta mera. Även Tetra Pak fanns med i år för att visa hur återvinning av kartongförpackningar går till i linje

Vårt ansvar för människan

Vårt ansvar för människan

Ett hälsosamt, friskt och välmående företag

Att våra medarbetare mår bra och trivs på arbetsplatsen är helt avgörande för vår verksamhet. De är vår viktigaste tillgång och Skånemejeriers bästa ambassadörer. Vi måste arbeta tillsammans för att skapa den bästa tänkbara arbetsplatsen utifrån välmående, engagemang, hälsa och säkerhet. Vi vårdar även vår roll i samhället och de människor vi kommer i kontakt med i vår verksamhet. Tillsammans skapar detta den arbetskultur som vi vill uppnå.

Vi väljer att satsa på våra medarbetares hälsa och välmående. Vi vill skapa en arbetsmiljö som våra medarbetare uppfattar som attraktiv och utvecklande. Skånemejerier ska arbeta för att alla anställda, inklusive inhyrd personal, inte ska behöva riskera sjukdom eller ohälsa på grund av arbetet. Det ska vara kul att gå till jobbet!

En god fysisk, social och organisatorisk arbetsmiljö har stor betydelse för att alla ska känna trivsel och arbetsglädje och därmed kunna nå goda resultat i sitt arbete. Det förutsätter att ledning och anställda samverkar i arbetsmiljöfrågor. Vi menar att en god arbetsmiljö även gynnar verksamheten i form av högre produktivitet och kreativitet.

Arbetsmiljöarbetet och rehabiliteringsverksamheten på Skånemejerier leds av cheferna och samordnas av HR-avdelningen. Alla anställda har en del

av ansvaret för att skapa och bibehålla en hälsosam arbetsmiljö och därför uppmuntrar vi en ständig dialog i hela företaget i dessa frågor. Till vår hjälp finns vår företagshälsovård som vi använder aktivt. Vi erbjuder lunchförmåner, friskvårdsbidrag, föreläsningar om stress och hälsosaker samt ergonomiska genomgångar både i produktionen och på kontor. Under 2018 har vi även satsat på träning och motion genom att erbjuda våra medarbetare gratis träning utomhus med en PT samt yoga i våra lokaler.

För dem som arbetar natt eller i bullrig miljö har vi medicinska kontroller och hörselkontroller samt verksamhets-ergonomiska utbildningar.

Risker och ledarskap

Tillsammans med sina medarbetare arbetar våra chefer med att upptäcka och eliminera risker i arbetsmiljön samt

guida och stödja medarbetare i hur de kan bidra till en god arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet bedrivs aktivt så att ohälsa, risker, olycksfall och sjukfrånvaro förebyggs och är en naturlig del i Skånemejeriers dagliga verksamhet.

De väsentliga risker vi ser i företaget är i den fysiska arbetsmiljön. Många av våra medarbetare befinner sig i en producerande miljö där maskiner och truckar förekommer. Medarbetare exponeras för buller och har i vissa fall kontakt med kemiska ämnen. Dessutom förekommer en del tunga lyft, som många gånger är en ofrånkomlig del av arbetet och inte går att bygga bort. Arbetet på våra anläggningar utförs även i skift och då är det extra viktigt att ta ansvar och säkra att skiftarbete fördelas på ett så bra sätt som möjligt. Ytterligare en risk som våra medarbetare kan utsättas för är kopplad till stress. Den triggas av ett förändrat samhälle som uppmuntrar till en allt mer gränslös arbetstid och tillgänglighet. Vi utbildar kontinuerligt våra chefer för att minimera risken för ohälsa i arbetet.

Nöjda, glada och friska medarbetare

Vi strävar efter att våra medarbetare ska känna engagemang och aktivt välja att delta i förbättringsarbetet för att påverka sin arbetsmiljö positivt. Vi genomför årligen medarbetarundersökningar. Dessa följs upp på avdelningsnivå och varje team gör en handlingsplan med de åtgärder man vill fokusera på. 79 procent av våra medarbetare valde att delta i 2018 års undersökning som genomfördes i november 2018.

Detta var en förbättring jämfört med föregående år. Våra chefer utbildas också i hur återkoppling av resultatet, uppföljning och åtgärdsplaner ständigt kan förbättras. Målsättningen är att alla team ska ta fram egna åtgärdsplaner för förbättringar av arbetsmiljön.

Medarbetarundersökningen är ett av många verktyg för att mäta hur organisationen mår, vilka drivkrafter som engagerar medarbetarna samt hur arbetsglädjen och lojaliteten ser ut. Vårt långsiktiga mål är att resultatet av åtgärdsplanerna ska ge ett positivt avtryck i bland annat sjukfrånvarostatistiken och medarbetarnas engagemang.

Sjukhanteringen, arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamheten inom Skånemejerier är också en del av vårt systematiska arbetsmiljöarbete och ska aktivt medverka till att anställda inte drabbas av utslagning från arbetslivet. Genom en aktiv uppföljning av sjukfrånvaron kan vi tidigt hjälpa och förebygga ohälsa, samt fånga upp anställda som är i riskzonen för längre sjukskrivning och rehabilitering. Under 2018 har vi aktivt arbetat med vår företagshälsovård för att minska sjukfrånvaron. Vi har arbetat mer med främjande och förebyggande åtgärder för att öka friskfaktorer. Resultatet är positivt och vi har sedan 2016 minskat den totala sjukfrånvaron från 4,6 till 4,0 procent.

FIGUR #12 Genomförda utbildningar 2018.

GENOMFÖRDA UTBILDNINGAR 2018

(antal deltagare per ämne)

Mejeriteknik	10
Personal	8
IT	66
Laboratorieutbildningar	14
Språk	2
Utbildning i lagstiftning	16
Maskin- och linjeutbildningar	33
Underhåll	21
Ledarskap och kommunikation	62
Marknad & PR	5
Mjölkinhämtning	8
Livsmedelssäkerhet	160
Sensorik	90
Kvalitet	8
Säkerhet	79
Försäljning	21
Totalsumma	611

Utbildning

Kompetensutveckling och karriärmöjligheter är en prioriterad fråga för Skånemejerier och något vi kommer att fokusera ännu mer på under de kommande åren. Varje medarbetare förväntas ha rätt kompetens för det jobb som ska utföras. Genom daglig dialog och medarbetarsamtal fångas kompetensutvecklingsbehov upp. Syftet är att utveckla medarbetare och därmed stärka företaget. Varje medarbetare lägger tillsammans med närmaste chef upp en personlig utvecklingsplan som grundar sig i företagets övergripande mål och gemensamma värderingar. Under 2018 har det varit mycket fokus på utbildning i trygg arbetsmiljö och livsmedels-säkerhet. Man har även haft möjlighet att delta i Lactalis Industrial Academy samt coachande ledarskap.

Introduktion av nya medarbetare

Vi vill ge våra anställda en bra introduktion till sitt nya jobb och inbjuder kontinuerligt till introduktionsutbildningar. I dessa utbildningar får våra nya medarbetare en inblick i vårt arbete kring arbetsmiljö, säkerhet och hälsa samt övergripande information om hur verksamheten arbetar med hållbarhet och miljö. Dagen syftar till att introducera nya medarbetare till vårt företag så att de väl känner till våra säkerhetsregler, rutiner och arbetssätt. Syftet är även att våra medarbetare ska få förståelse för organisationen och vad de olika avdelningarna gör samt vilka produkter vi har i vår portfölj.

”Introduktionsdagen syftar till att våra nya medarbetare ska känna sig välkomna till Skånemejerier och få en ökad förståelse för hur vi jobbar. Dessutom ges en möjlighet att träffa nya kollegor och därmed snabbt bli en del av det interna nätverket. Vår förhoppning är att man som nyanställd också får en känsla av den stolthet och det engagemang som finns och som driver vår verksamhet framåt”

PETRA HALLIN, HR-DIREKTÖR

MÅNGFALD OCH JÄMSTÄLLDHET

Vår mångfaldspolicy mot kränkande särbehandling och diskriminering har sin utgångspunkt i att alla människor har lika värde och att varje människa ska ha möjlighet att utvecklas i linje med sina egna förutsättningar oberoende av kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Policyn kommuniceras till alla nyanställda och varje nyanställd får bekräfta att man tagit del av och förstått innehållet och att man har för avsikt att följa den.

För oss är det självklart att mångfald berikar, vilket kan ge företaget fördelar och skapa utvecklingsmöjligheter. Skånemejerier accepterar inte diskriminering, mobbning och trakasserier av något slag. Det är av värde att i ett tidigt skede arbeta med förebyggande åtgärder. Alla former av kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering ska alltid uppmärksammas och rapporteras till HR-avdelningen, som tillsammans med berörd chef genast vidtar åtgärder till skydd och stöd för den som utsatts.

Könsfördelning

De senaste åren har Skånemejerier fokuserat mycket på investeringar inom produktionen. Som ett led i detta ser vi också att bättre och modernare utrustning gör att de fysiska utmaningarna i jobbet minskar. Det ökar även förutsättningarna för ett långsiktigt hållbart arbetsliv för både män och kvinnor.

Mångfaldsprojekt 2018 – Vägen in i Skånemejerier har under 2018 samarbetat med Malmö stad, Arbetsförmedlingen och mångfaldsnätverket MINE i projektet Vägen in som öppnar dörren till arbetsmarknaden för utrikesfödda Malmöbor. Syftet är att öka mångfald och inkludering i arbetslivet samt

SANDHYA NAIR, HR BUSINESS PARTNER

att kunna dra nytta av de olikheter som berikar företaget på alla nivåer i verksamheten genom att spegla samhället, något vi ser väldigt mycket fram emot!

Intervju med Sandhya Nair som arbetar med HR-frågor på Skånemejerier:

Vad är din roll i Skånemejerier?

– Jag arbetar med HR-frågor, som är allt från till exempel anställningsvillkor till arbetsmiljö och rekrytering.

Varför har Skånemejerier valt att delta i Vägen in och vad handlar det om?

– Vägen in är ett projekt uppstartat av EU och som drivs av Malmö stad sedan 2018. Som en av Malmös största arbetsgivare vill vi vara en del av projektet och hjälpa folk som står utanför arbetsmarknaden att ta sig in. Projektet handlar huvudsakligen om att hjälpa utlandsfödda i åldern 20 till 24 år att hitta en väg in på arbetsmarknaden.

Hur går det till?

– Under ett par månader får deltagarna prova på att vara en del av verksamheten och göra olika uppgifter på någon av våra avdelningar. På detta sätt får de en förståelse för hur det fungerar på den svenska arbetsmarknaden och även en chans att praktisera språket. Det är verkligen en win-win-situation där unga ges en första chans och vi kan få bättre förståelse för inkludering och olikheter.

Vad tror du är den största barriären för utlandsfödda och minoritetsgrupper mot att integreras på arbetsmarknaden idag?

– Språket är definitivt en barriär.

Hur ser du på språket när det gäller att integreras på arbetsmarknaden?

– Språket är väldigt viktigt eftersom det bryter ner kulturella barriärer. För mågan att tala ett språk stärker också individen och skapar förutsättningar för denna att växa i sin roll på arbetsplatsen. När vi anställer inom Skånemejerier baserar vi alltid urvalet på de kritiska kompetenser som behövs för att lyckas i rollen. Språk är inte nödvändigtvis alltid en kritisk kompetens för varje roll men i vissa roller är det obligatoriskt eftersom det krävs att den anställda kan förstå och kommunicera säkerhetsföreskrifter.

Vad blev resultatet av Vägen in 2018?

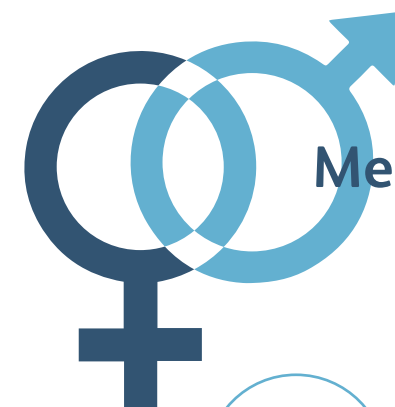
– Det har varit väldigt positivt! Vi hade två personer som fick möjligheten att vara hos oss och båda arbetade på lagret där de gjorde ett fantastiskt jobb. Vi märkte tydligt hur deras språk utvecklades och de var till hjälp med enklare uppgifter. Vi var väldigt glada att ha dem hos oss som en del av organisationen.

Skulle ni vilja göra detta igen?

– Vi har tagit in en tredje person som också ska vara på lagret och vi förväntar oss samma positiva resultat.

Hur kan Skånemejerier förebygga diskriminering i förhållande till anställning?

– Vi förespråkar en fördomsfri rekrytering där vi baserar urval helt på kompetenser för att undvika någon form av diskriminering.

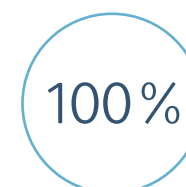
Medarbetare
Totalt 647

FIGUR #13 Medarbetare och mångfald 2018.

	FAST ANSTÄLLDA
Totalt	647
Varav män	497
Varav kvinnor	150

	VISSTIDSANSTÄLLDA
Totalt	43
Varav män	28
Varav kvinnor	15

Könsfördelning

100 %

100 % av de anställda är ansluta till kollektivavtal.

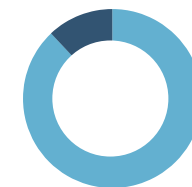
LEDNINGSGRUPPEN

Totalt	14
Varav män	9
Varav kvinnor	6

TJÄNSTEMÄN

Totalt	274
Varav män	156
Varav kvinnor	118

ARBETARE

Totalt	416
Varav män	369
Varav kvinnor	47

Säkerhetskulturen

Skånemejerier arbetar för en stark säkerhetskultur och har nolltolerans för olyckor. Vi sätter säkerheten framför allt och detta har alltid högsta prioritet i vårt dagliga arbete.

Säkerhetsarbetet är ett gemensamt ansvar och ska vara integrerat i våra arbetsmetoder, beslut och projekt. Det är viktigt att alla deltar och bidrar till en säker arbetsplats.

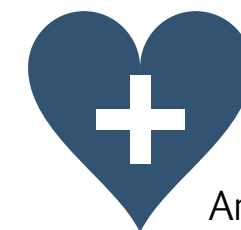
Vi har en säkerhetspolicy från Lactalis och en lokal policy för systematiskt arbetsmiljöarbete som beskriver hur verksamheten ska bedrivas genom kartläggning av risker, mål för arbetsmiljöarbetet, åtgärder och handlingsplaner, fördelat ansvar, befogenheter och resurser, introduktion, årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och skriftlig dokumentation av rutiner.

"Alla på Skånemejerier ansvarar för att nå en säker arbetsplats, vilket ska resultera i en SÄKRARE dag, en SÄKRARE morgondag, ett SÄKRARE år och en SÄKRARE karriär"

RICKARD VILLELL, OHS MANAGER

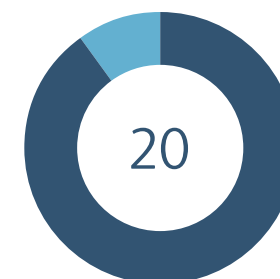
Det finns en skyddskommitté med möten varje kvartal där skyddsombud och fackliga representanter deltar. Här diskuteras olyckor, åtgärder och andra förbättringar som kan göras i den fysiska arbetsmiljön.

Risker i den fysiska arbetsmiljön
Olycksfrekvensen har ökat de senaste tre åren, vilket är något som vi ser mycket allvarligt på. Målet för olycksfrekvensen (LTIFR) 2018 var 15,0 och resultatet blev 19,06. Olycksfrekvensen mäts genom antal olyckor med mer än en dags frånvaro per en miljon arbetstimmar. Vi kan dock se att allvarlighetsgraden på de skador som hänt har minskat drastiskt och vi har inte i samma utsträckning som föregående år skador med längre frånvaro. Majoriteten av de skador vi har haft under 2018 kan härledas till ordning och reda, en fråga som vi kommer att fokusera extra mycket på under 2019. Målet är att till 2020 nå en olycksfrekvens (LTIFR) på 13,5. Vi har satt som mål att rapporteringen av tillbud ska öka med 85 procent från 2017 till 2020, och redan under 2018 har vi lyckats öka tillbudsrapporteringen med 65 procent.

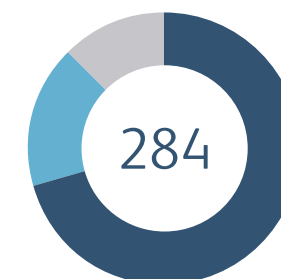

Arbetsskador 2018

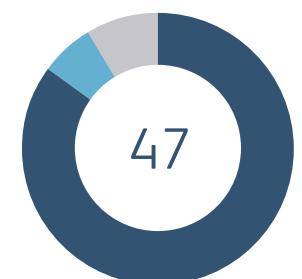
FIGUR #14 Arbetsskador 2018.

SKADOR MED FRÅNVARO
Åtgärdade 18
Under utredning 2
Ej åtgärdade 0

RAPPORTERADE TILLBUD
Åtgärdade 201
Under utredning 48
Ej åtgärdade 35

SKADOR UTAN FRÅNVARO
Åtgärdade 40
Under utredning 3
Ej åtgärdade 4

KPI Arbetsmiljö Skånemejerier 2018	2017	2018	Mål
Skadefrekvens (Antal skador med frånvaro * 1 000 000 / Antal arbetade timmar)	15,9	19,06	<15
Skadornas svårighetsgrad (Antal sjukdagar p.g.a. arbetskada * 1 000 / Antal arbetade timmar)	0,163	0,120	0,100
Antal rapporterade tillbud	99	284	216 (0,7/anställd)

Hjärtefrågor i samhället

Skånemejerier vill gärna uppmana till bättre kosthållning och hälsa genom våra produkter, tjänster och engagemang i samhället. Återvinning, matsvinn och jämställdhet är andra frågor som ligger nära hjärtat i vår verksamhet.

KALVINKNATET – ETT LOPP PÅ BARNENS VILLKOR

Förutom djuromsorg finns det andra frågor som ligger oss speciellt nära hjärtat. Vi gläds åt engagemanget kring våra produkter. Det känns meningsfullt och har alltid varit viktigt för Skånemejerier att vara nära konsumenten.

Kalvinknatet är ett tävlingslopp där alla är vinnare. Som deltagare kan man verkligen känna hur roligt det är att röra på sig! Vårt engagemang i Kalvinknatet sträcker sig långt tillbaka i tiden och populariteten och dragningskraften till detta arrangemang bara ökar. Redan när barnen har fyllt två år kan de börja springa tillsammans med en förälder eller ett syskon.

Loppen arrangeras på ett tjugotal orter i Skåne, Halland och Blekinge under maj månad tillsammans med Malmö Allmänna Idrottsförening och lokala friidrottsklubbar. Kalvinknaten genererar därmed cirka en miljon kronor till klubbarnas barn- och ungdomsaktiviteter.

Med tanke på att det är en familjefest når vi uppemot 90 000 personer med budskapet om vikten av att röra på sig. Därför känns detta initiativ värdefullt och vi kan se hur barnen hittar glädjen i fysisk aktivitet år efter år.

ÅTERVINNINGSHJÄLTAR GER VÅRA MJÖLKKARTONGER NYTT LIV

För att främja hållbar konsumtion och nå ut till nästa generations återvinna-re har vi under några år engagerat oss i Kartongmatchen. Kartongmatchen är ett projekt initierat av Tetra Pak i samarbete med Världsnaturfonden och pågår över hela landet. Det inspirerar till lekfull information och kreativa tävlingar för att öka insamlingsgraden av dryckeskartonger. Under hösten 2018 har vi peppat förskolor och skolor att anmäla sig till tävlingen med målet att öka medvetenheten bland unga om återvinning av förpackningar.

En mängd fina tävlingsbidrag skickades in och vi kunde utse många glada vinnare. Kartongmatchen är ett viktigt initiativ, inte bara för vårt åtagande att främja hållbar konsumtion, utan för att vi själva också får möjlighet att inspireras av alla dessa återvinningshjältar.

 KARTONGMATCHEN

MINDRE MATSVINN I SAMARBETE MED WHITE GUIDE GREEN

Våren 2018 engagerade vi oss i ett nytt initiativ, White Guide Green. Resultatet lanserades i en guide 2018 där Sveriges mest hållbara matbutiker korades. Drygt 350 matbutiker i Sverige bedömdes enligt kriterier som har satts samman av Världsnaturfonden WWF, White Public och Bergkvist Publishing.

Skånemejerier fick som partner i White Guide Green möjlighet att dela ut ett pris inom en viss kategori. Eftersom vi vill förebygga matsvinn i alla led var det solklart att det var det Stora Svinnpriset vi ville dela ut.

whywaste

Årets Stora Svinnpris gick till Coop Leksand och priset tog vi fram i samarbete med Whywaste som erbjuder butiken ett års abonnemang på digitala tjänster och konsultation för att ytterligare reducera matsvinn i butiken.

Skånemejerier Storhushåll

Skånemejerier Storhushåll är den del av vår verksamhet som vänder sig till professionella användare av våra produkter. Detta inkluderar allt från restauranger, caféer och hotell till skolor, sjukhus och äldreboenden. Sortimentet är till stora delar detsamma som det som säljs genom dagligvaruhandeln, men omfattar även storköksförpackningar och produkter som är särskilt utvecklade för det professionella köket.

Kunddialog för hållbar utveckling

Från såväl privata som offentliga verksamheter ställs allt högre krav på att leverantörer ska kunna visa upp en hållbar produktionskedja. Därför arbetar vi kontinuerligt med att kommunicera vårt hållbarhetsarbete till storköksmarknaden. Under 2018 tog vi till exempel fram skriften "Framtidens mejeri" för att på ett lättillgängligt sätt berätta hur Skånemejerier arbetar för att bidra till en hållbar utveckling.

För många matserveringar handlar valet av Skånemejerier som leverantör inte bara om kvaliteten på våra produkter utan också att de värden som

finns i våra varumärken kan bidra till den egna profileringen. Skånemejerier Storhushåll har som mål att vara den mest kompletta och kompetenta partnern inom mejerivaror, vilket innebär att vi utöver vårt produktutbud även erbjuder våra kunder mervärden i form av kunskap och inspiration. Genom att dela med oss av vårt arbete med hållbarhetsfrågor kan vi även påverka våra kunder i liknande satsningar.

Samarbete med svenska kocklag

Skånemejerier Storhushåll är stolta sponsorer till Svenska Juniorkocklandslaget och de regionala kocklagen

Stockholm Culinary Team, Skåne Kulinar och Culinary Team West of Sweden. Det ger oss möjligheten att kunna kvalitetssäkra och utveckla vårt sortiment i samarbete med några av landets bästa kockar. Lagen som består av representanter från flera av Sveriges mest välrenommerade restauranger deltar i internationella tävlingar som Culinary Olympics och Culinary World Cup – där de under de senaste åren vunnit en rad medaljer.

Kocklagen som vi samarbetar med arbetar genomgående med svenska, ekologiska och så närproducerade råvaror som möjligt. Bland råvarorna finns grädde och syrade produkter från Skånemejeriers ekologiska sortiment samt vällagrade ostar från Allerum. Liksom oss på Skånemejerier arbetar kocklagen också aktivt med hållbarhetsfrågor och för ett minskat matsvinn.

KÖKSMÄSTARE MARIA LINDBERG OCH KOSTCHEF IRENE GIDLUND GRANQVIST PÅ DANVIKSHEM

Sveriges viktigaste måltider

Kost & Näring är branschorganisationen för Sveriges kostchefer – en yrkesgrupp som ansvarar för de miljontals måltider som serveras i offentliga verksamheter runt om i landet på allt från förskolor till äldreboenden. Kost & Näring arbetar under parollen "För Sveriges viktigaste måltider" och verksamheten består av flera delar som alla syftar till att utveckla landets storhushåll och den offentliga måltiden.

Skånemejerier Storhushåll är guldpartner till Kost & Näring, vilket ger oss en värdefull kommunikationskanal till våra kunder inom offentlig sektor. Genom Kost & Näring kan vi regelbundet träffa landets kostchefer och föra en nära dialog om utvecklingen av de offentliga måltiderna och hur vi kan utveckla vårt sortiment och arbete i dessa sammanhang. Vi är också med

som utställare på den årliga kongressen Kostdagarna och bidrar med innehåll till branschtidningen Magasin Måltid som ges ut sex gånger om året.

Proteinrikt för äldreomsorg och förskola

Barn och äldre människor har extra behov av stöd och omsorg – men de har också något annat gemensamt. För båda grupperna är det viktigt att varje dag äta näringsrika mellanmål. Barn behöver energi för att växa och utvecklas och för att orka vara aktiva hela dagen. Äldre människor har ofta begränsad aptit och för att de ska få i sig tillräckligt med näring behövs små men energitäta måltider utspridda över dygnet.

Tillsammans med specialistsjuksköterskan Anne Hallbäck har vi på Skånemejerier Storhushåll tagit fram ett

koncept som bygger på enkla och goda recept med proteinrika mejerivaror som kvarg, matyoghurt och hårdost som ingredienser. Konceptet är skräddarsytt för äldreomsorg respektive förskola och rymmer även ett internt utbildningsmaterial som visar hur vårt erbjudande svarar mot de senaste råden för kost i äldreomsorgen som tagits fram av Livsmedelsverket.

Som en del av vår satsning på äldreomsorgen är vi med och sponsrar satsningarna White Guide Junior och White Guide Senior, som har som mål att "höja kvaliteten på den offentliga gastronomin genom att lyfta fram och sprida goda exempel från Senior- samt Skolmatssverige". Skånemejerier presenterar tävlingskategorin "Årets seniorkock" och 2018 gick utmärkelsen till Mikael Larsen från Skogsliden i Båstad.

Vårt ansvar i produktionen

Energi och klimat

Skånemejerier arbetar aktivt med att ständigt förbättra och effektivisera produktionen. Våra produkter ska vara ekonomiskt hållbara, miljömässigt framtagna och anpassade till människors behov. Produktionen i mejerier är resurskrävande. Därför är det viktigt med rätt energikälla, effektivisering av energi- och vattenförbrukning samt minskning av avfall och svin.

När det gäller klimatet har vi arbetat de senaste tio åren med att minska vårt avtryck genom att gå från en fossilbaserad till en näst intill förnyelsebar produktion. Under 2018 har målet för förnyelsebar energi reviderats och innebär i dagsläget att vi ska uppnå 100 procent förnyelsebar energi i våra produktionsanläggningar till 2025.

Resultatet för 2018 visade att 97 procent av produktionen i våra tre mejerier plus ostförädlingen baseras på för-

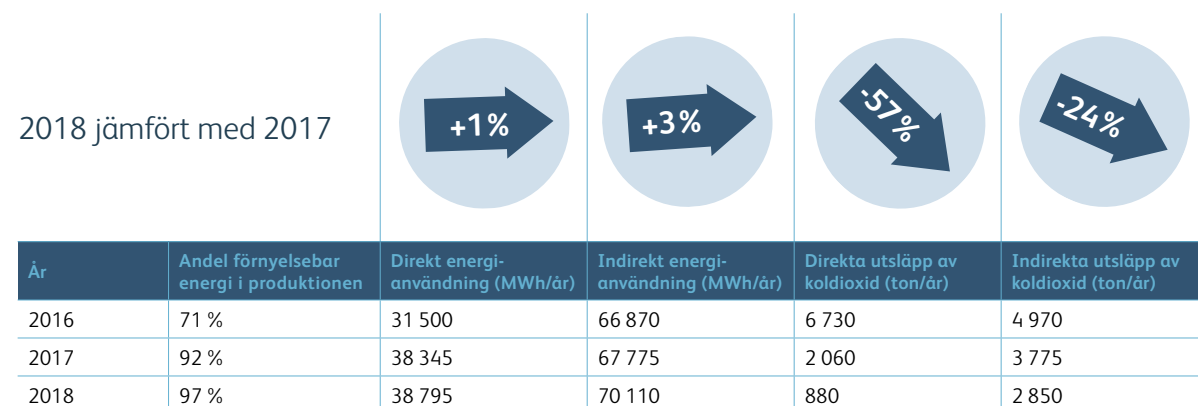
nyelsebar energi. Detta innebär att de direkta utsläppen av koldioxid från de fyra produktionsanläggningarna har minskat från cirka 2000 ton per år till cirka 900 ton per år mellan 2017 och 2018. Minskningen beror delvis på att mejeriet i Malmö gick över till biogas enligt Gröngasprincipen* i mars 2017, och under 2018 har det genomförts tre energikartläggningar – en på Malmö Mejeri AB, en på Hjördnära Mejeri AB och en på Kristianstads Ostförädling AB. Syftet var att hitta besparings-

GRÖNGASPRINCIPEN

En biogasproducent för in biogas på nätet och säljer det till en kund (Skånemejerier), som gör ett avtal med producenten om att reglera biogasandelen till samma mängd som behövs för just den kundens verksamhet. Detta främjar ökad användning av biogas då producenten kan föra in biogas på ett nät någonstans i Sverige och sälja det till en kund som tar ut det på ett annat gasnät.

potential för både el och värme samt att åtgärda det som betalade sig snabbast först. Det har dels skett en produktionsökning och dels förändringar i produktionsprocessen de senaste tre åren, och därmed planeras det att tas fram ett nytt mätbart mål för energieffektiviseringen under 2019.

FIGUR #15 Energiförbrukning & koldioxidutsläpp.

Sammanfattning av Skånemejeriers resultat 2018 när det gäller energi och klimat.

* Direkt energianvändning består av naturgas, biogas och olja.

* Indirekt energi består av el och fjärrvärme.

* Direkta utsläpp (Scope 1) relaterar till den bränsleförbrukning som sker i samband med verksamhetens aktiviteter. Det är även det utsläpp som genereras genom uppvärmning och nerkylning. För Skånemejerier gäller detta utsläpp från diesel (ej transporter), naturgas, biogas och olja.*

* Indirekta utsläpp (Scope 2) relaterar till de utsläpp som sker i samband med de transporter som köps in externt. För Skånemejerier gäller detta utsläpp från transporter (ej tjänstebilar).

Transporter och bränsle

Den stora utmaningen för att nå de svenska klimatmålen är en snabbare övergång till icke-fossila bränslen. Det nationella målet är att uppnå en fossiloberoende fordonsflotta till år 2025.

Vårt transportmål var att uppnå en reduktion av CO₂ med 70 procent jämfört med 2010 till 2025. Detta mål uppnåddes 2018 och i dagsläget har vi reducerat CO₂ från våra transporter med 74 procent jämfört med 2010.

Fordon med fossilfria drivmedel prioriteras och fordon ska framföras på ett sätt som åstadkommer en effektiv drivmedelsanvändning. Under 2018 har vi fått flera av våra transportörer att gå över till HVO och vi har en tankstation på vårt Malmö-mejeri som vi rekommenderar transportörerna att använda.

I Sverige har HVO-bränsle vuxit fram som ett nyckelbränsle för utveckling av en fossilfri fordonsflotta. HVO är en

syntetisk diesel som framställs från växt- och djurfetter – ett helt förnybart bränsle som ur användningssynpunkt är identiskt med fossil diesel och innebär nästan 90 procent lägre koldioxidutsläpp i jämförelse med "vanlig" diesel. Den HVO som används för Malmö-mejeriets transporter är dessutom fri från palmolja.

Att HVO har blivit ett populärt alternativ till vanlig diesel skapar en risk för begränsad tillgång. Till 2025 satsar vi på en fossilfri fordonsflotta och kommer att bibehålla ett tätt samarbete med våra leverantörer för att säkra tillgången av HVO.

Då vi under 2018 inte haft någon transportupphandling har vi fokuserat

på att uppdatera vår transportpolicy som vi kommer att ha med i kommande upphandlingar under 2019 och framåt. Dessutom har vi under 2018 gjort en stor analys på våra rutter för att optimera dessa. Detta projekt har vi genomfört för att minska miljöpåverkan och vara så effektiva som möjligt i våra leveranser till butikerna. Vi har även påbörjat upphandlingar av kommande transportavtal 2018 och 2019 för att komma fram till hur vi ska nå vårt mål 2025.

Enligt vår bilpolicy ska alla tjänstebilar vara miljöbilar och enligt vår transportpolicy ska våra transporter av mjölk- råvara och produkter utföras på ett sätt som orsakar minsta möjliga påverkan på miljö, människa och natur. För att orsaka minsta möjliga påverkan ska utsläppen från Skånemejeriers transporter vara så låga som det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

Vattenförbrukning

Vattenförbrukning och utsläpp till vatten

Vattenförbrukning och utsläpp till vatten är en väsentlig risk i vår värdekedja. Den kräver kontroll och investeringar för att uppnå önskade resultat.

Dagens förädling av mjölk är mer resurskrävande än vad den var för några år sedan eftersom vår produktportfölj ser helt annorlunda ut nu. Det går exempelvis åt mer vatten att skölja ur en tank med krämig kvarg jämfört med vanlig mjölk. Dessutom importerade vi vår kvarg fram till 2015, men eftersom vi numera tillverkar den i Sverige på svensk mjölk påverkar det så klart vår vattenförbrukning.

Trots en ökad belastning på hemmaplan finns det många fördelar med att tillverka vår kvarg här i Sverige:

- Minskade transporter av både råvara och färdig produkt ger lägre utsläpp av CO₂.

- Produkterna tillverkas på en anläggning som drivs med förnyelsebar energi enligt gröngasprincipen.
- Minskad användning av antibiotika.
- Fler arbetstillfällen.
- Bättre kvalitetskontroll.

Skånemejerier använder kommunalt vatten på Malmö Mejeri AB. Vattnet som mejeriet använder är ytvatten från Vombsjön och en mindre del grundvatten från Grevietäkten. I tabellen nedan räknas allt vatten som om det kommer från ytvatten.

Kristianstads Mejeri AB använder utslutande grundvatten från egen grundvattentäkt på området. Den lilla mängd kommunalt vatten som köps in kommer från samma grundvattenmagasin.

Hjordnära Mejeris kommunala vatten kommer från Vättern och Kristianstads Ostförädling AB köper in kommunalt grundvatten.

Målet är att minska behovet av färskvatten ytterligare men samtidigt behålla en hög livsmedelssäkerhet och att tillverka det kunderna och konsumenterna efterfrågar. Den totala vattenförbrukningen har ökat med 116 procent i Malmö mellan 2015 och 2018. Nu pågår en mer noggrann kartläggning av vattenförbrukningen i Malmö som förhoppningsvis kan leda till en mer realistisk målsättning och mer effektiv vattenanvändning. Diskoptimeringar är ett exempel på hur vi ständigt kan minska vattenförbrukningen. Att till exempel minska sköltider med endast 30 sekunder kan i en del fall ge stora besparingar i vattenförbrukningen totalt sett under året utan att kvaliteten äventyras.

Utsläpp till vatten

Den väsentliga risken för utsläpp i produktionen är för höga utsläpp till vatten. Allt processavloppsvatten leds till kommunala reningsverk där de organiska komponenter som finns i mjölken kan orsaka driftstörningar i reningsverket om de överskrider en viss mängd. Därför har samtliga tre mejerier utsläppsvillkor i form av gränser för BOD7 (Biological Oxygen Demand) och COD (Chemical Oxygen Demand) i avloppsvattnet.

vattnet sköljs resten ut till avloppet via neutraliseringstankar, där pH-värdet justeras med lut eller syra så det inte orsakar skador på ledningsnätet.

Under 2016 togs ett nytt reningsverk på Hjordnära Mejeri i bruk eftersom produktionen och även utsläppen av syreförbrukande ämnen (BOD7) hade ökat. Avloppsvattnet renas där på fett och protein innan det fortsätter till det kommunala reningsverket.

FIGUR #17 Avlopp 2018.

ANLÄGGNING	BUDGETERAD AVLOPPSVOLYM (m³)	AVLOPPSVOLYM (m³)	MOTTAGARE	BOD7 (TON)	RENINGSMETOD
Malmö Mejeri AB	799 900	578 700	Kommunalt reningsverk	890	Endast pH-neutralisering
Kristianstads Mejeri AB	456 000	431 755	Kommunalt reningsverk	260	Endast pH-neutralisering
Hjordnära Mejeri AB	40 000	40 200	Kommunalt reningsverk	60	Flotation
Kristianstads Ostförädling AB	8 760	7 560	Kommunalt reningsverk	–	–
Totalt	1 304 660	1 058 215	–	1 210	–

Även parametrar som kväve och fosfor mäts, samt tungmetaller och olja eftersom vi har en automatisk fordonstvätt. Avloppsutsläppen visar på om någon process inte är tillräckligt optimerad. Det arbetas till exempel dagligen med en fettbalans i produktionen på mejerierna för att så mycket som möjligt av råvaran ska hamna i förpackningarna och inte i avloppsvattnet. Mejerierna i Malmö och Kristianstad mäter utsläppen kontinuerligt med hjälp av optiska mätare. Under 2019 ska också Hjordnära Mejeri få en likadan mätare.

Att mejerier har utsläpp av mjölk- och vasslerester är ofrånkomligt eftersom det dagligen sker diskar av utrustning som har varit i kontakt med livsmedel. Det mesta av det sköljvatten som innehåller mjölkrester samlas upp som så kallad gränsmjölk och blir till djurfoder, alternativt biogas som vi själva använder som processvärme. När det inte går att samla upp mer mjölk längre i

Under 2018 installerades en ny processutrustning på Malmö Mejeri AB. Efter optimering är det tänkt att det ska leda till mindre utsläpp till avloppet. Malmö Mejeri AB har också byggt en reningsanläggning som förväntas kunna startas upp våren 2019 när Malmö Mejeri AB:s nya miljötillstånd är godkänt. Reningsverket installeras för att hantera de ökade utsläpp som den utökade produktionen 2015–2016 resulterade i.

Dagvattenhanteringen är också något som har setts över lite extra inför Malmömejeriets nya miljötillstånd. Stora skyfall kan orsaka problem med översvämningar, något som kan vara mycket kostsamt. Därför har hanteringen av dagvatten aktualiserats de senaste åren. Målet är att så mycket dagvatten som möjligt ska filtreras ner i marken och inte ledas ut till dagvattensystemet. På nya byggnader läggs därför gröna tak (sedumtak)

som fördröjer och minskar avrinningen, samtidigt som det isolerar taket vilket minskar uppvärmningskostnaderna.

På Malmömejeriet finns nu 3 600 kvadratmeter sedumtak. Gröna tak har också fler fördelar, bland annat som UV-skydd för taket och en plats för insekter och pollinatörer.

För att minimera risken för oljespill från fordon på gårdsplanen till dagvattnet finns också dagvattenfilter (som byts med jämna mellanrum) utspridda i ett sextiotal dagvattenbrunnar på området. Det finns även ett antal gummi-mattor som kan placeras över brunnarna om olyckan skulle vara framme.

FIGUR #16 Vattenförbrukning.

ÅR	KÄLLA	YTVATTEN, m³/ÅR (%)	GRUNDVATTEN, m³/ÅR (%)	TOTALT (m³/ÅR)
2016	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	500 920 (51 %)	476 005 (49 %)	976 925
2017	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	737 880 (66 %)	374 160 (34 %)	111 2040
2018	Kommunalt vatten och egen vattentäkt	700 005 (63 %)	417 160 (37 %)	111 7165

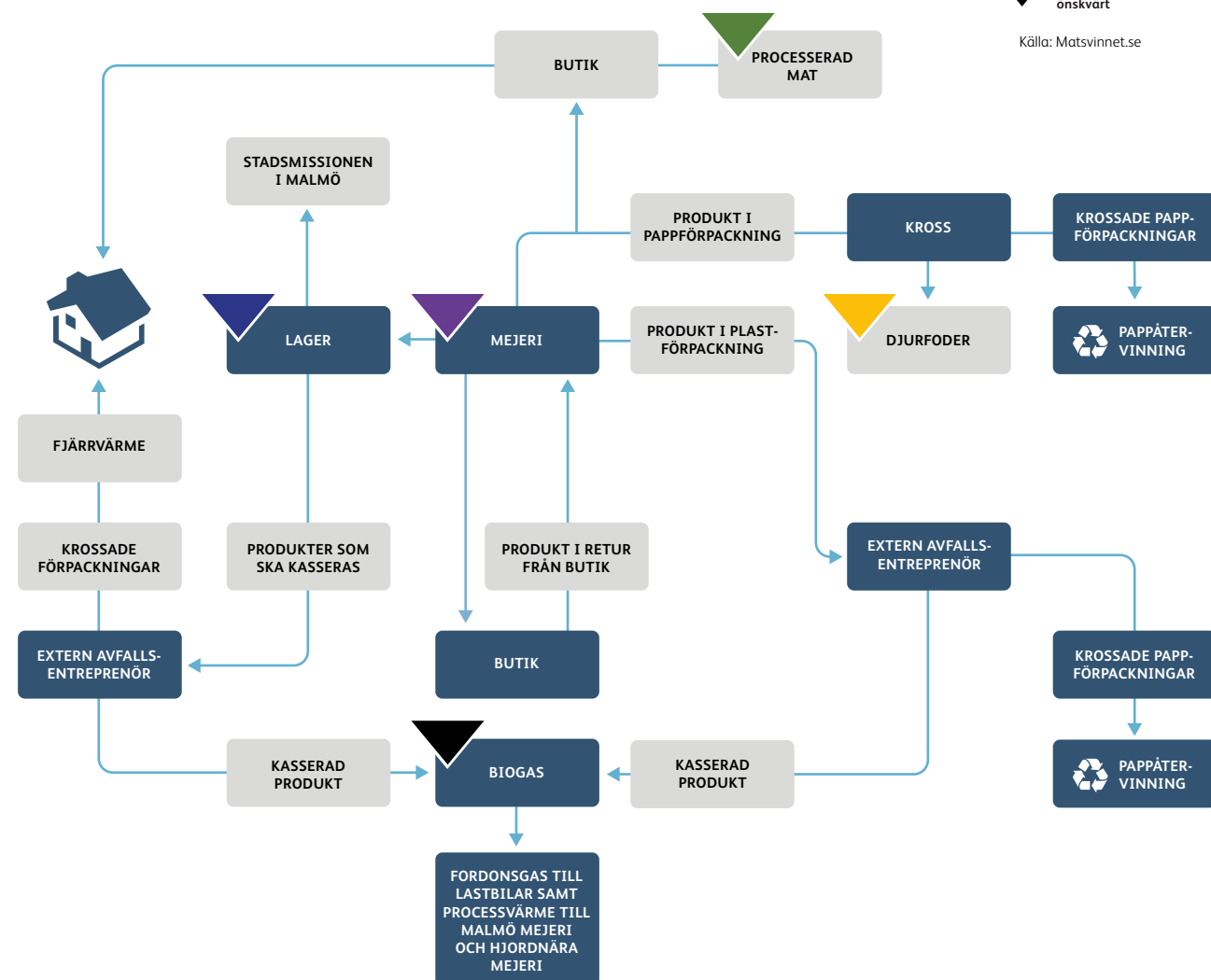
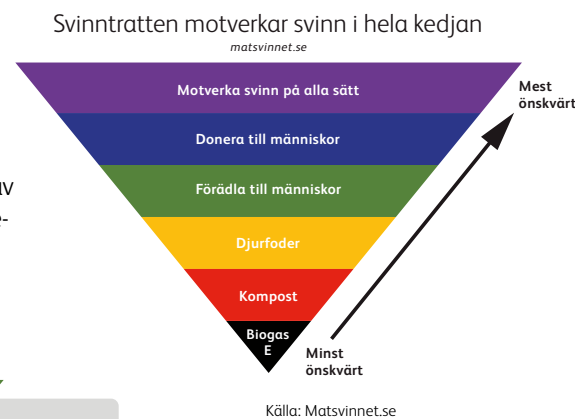
Minska och motverka onödigt
matsvinn och avfall

Minskat avfall och matsvinn

Det är viktigt att ha hela värdekedjan med i planeringen när avfallsmängderna och matsvinnet ska minskas eftersom avfallet uppstår på flera olika platser. Det förebyggs bäst om alla berörda aktörer samarbetar med ett och samma fokus – att förebygga avfall och matsvinn.

Under 2018 har det varit mycket fokus på matsvinn och det kom en ny svensk handlingsplan som går under namnet "Fler gör mer", som beskriver 42 sätt att minska matsvinnet fram till 2030.

Det har även identifierats som en av våra mest väsentliga frågor i Skåne-mejerier och vi arbetar idag med frågan i linje med Svinintratten.

FIGUR #18 *Motverkande av matsvinn i produktionen.*

FÖREBYGGA I PRODUKTIONEN

Att förebygga matsvinn kommer naturligt då beståndsdelarna i mjölk är värdefulla och viktiga näringsämnen och resurser som vi vill ta tillvara. Vi kontrollerar kontinuerligt risken för produktspill för att kartlägga eventuella förluster och göra handlingsplaner. Vi förebygger också genom ombyggnader, mindre rördiameter, kortare rör och självfall.

Vi försöker också göra våra konsumenter medvetna om att bäst före-datumet inte är ett sista förbrukningsdatum om produkten har hanterats på rätt sätt. Bäst före-datumet är satt utifrån att mjölken förvaras vid en maxtemperatur på 8 grader C, men förvaras produkter i en lägre temperatur förlängs hållbarheten. Det är därför viktigt att konsumenterna använder sig av sina sinnen för att bedöma om en utgången produkt inte ska konsumeras så att de inte slänger mat som det inte är något fel på.

FÖRÄDLA TILL MÄNNISKOR

Att förädla till människor kommer näst längst upp i svinintratten och är en viktig faktor i förebyggandet av mat-avfall. Gränsmjölk är en restprodukt som skapas vid uppfyllnad och ursköljning mellan produktionsvarven. Att använda ej fermenterad gränsmjölk till fil eller yoghurt är ett jättebra sätt att säkerställa mindre miljöpåverkan och ta tillvara så mycket råvara vi kan. Överbliven skummjölk frakts från Malmö till Kristianstad där den indunstas och exporteras som kondenserad mjölk.

DONERA TILL MÄNNISKOR

Vi följer upp kasserade produkter som aldrig når butik, vilket är produkter som har gått ut i datum och därför kasseras. Vi följer även upp produkter som säljs till rabatterade priser och har nyckeltal för dessa där det även ingår uppföljning av orsaker till kassering på veckobasis. Jämfört med 2017 har vi för heldår 2018 uppnått en minskning av kasserad produkt på 645 ton, det vill säga 70 procent, och utsålda produkter till rabatterade priser har minskat med 215 ton, det vill säga 32 procent. Vi har centraliserat planeringsavdelningen för att standardisera arbetssätt och verktyg vilket har gett en förbättrad översikt och möjlighet till förbättring i tätt samarbete mellan olika delar av verksamheten: prognos, supply planning och schemaläggning av produktion.

För att minska vårt svinn och skapa ett större värde i våra överskottsprodukter har vi under 2018 startat upp ett samarbete med Stadsmissionen. Detta innebär att de får två leveranser i veckan bestående av överskottsprodukter som annars hade slängts. Produkterna går till ett härberge i centrala Malmö som tar emot runt 150 gäster per dygn och serverar kostnadsfri frukost, subventionerade luncher och fika.

Skånemejerier försöker driva mat-
svinnsprågan även i kundledet där vi
bland annat har tagit fram broschyurer
som hjälper storhushållen att laga
enkla rätter anpassade till våra förpack-
ningsstorlekar.

"Det finns ett stort behov av mat och vi har inte sett botten än. Vi slänger inte någonting som skänks utan är nogga med att maten alltid hanteras på rätt sätt. Produkter av hög kvalitet uppskattas verkligen eftersom människor som kommer till oss behöver vällagad och näringsrik mat och vi snålar inte på grädden. Därför är det extra roligt när det kommer produkter från Skånemejerier som vi menar kännetecknar ett varumärke av hög kvalitet och näringsrikedom"

CHRISTIAN ENEHOV,
KÖKSMÄSTARE PÅ CAFÉ DAVID

DJURFODER

Vassle är en biprodukt vid tillverkning av ost och kvarg. Vasslen på Malmömejeriet används som djurfoder men skulle även kunna filtreras och användas som vassleproteinpulver. Detta gör vi redan i Kristianstad där vasslen från osttillverkningen koncentreras genom att vattnet avlägsnas. Det minskar även onödiga transporter av vatten.

BIOGAS

Produkter i förpackningar som skickas tillbaka till oss från butik, liksom ostsmulor som uppstår när hårdost skärs i bitar och rivs, går vidare till biogasproduktion. Även fett från fettavskiljare i våra anläggningar går till biogas.

Två av Skånemejeriers anläggningar drivs helt eller delvis av biogas. Malmö-

mejeriet med hjälp av grönasprincipen och i Hjo produceras gasen av gödsel från en närliggande mjölkgård samt kasserade produkter och slam från mejeriets reningsverk. Tidigare drevs också en rad av våra distributionsbilar av en 50/50-blandning av biogas/naturgas. Den tankstationen är nu skrotad och HVO (hydrerad vegetabilisk olja) har tagit över helt.

Intern avfallshantering

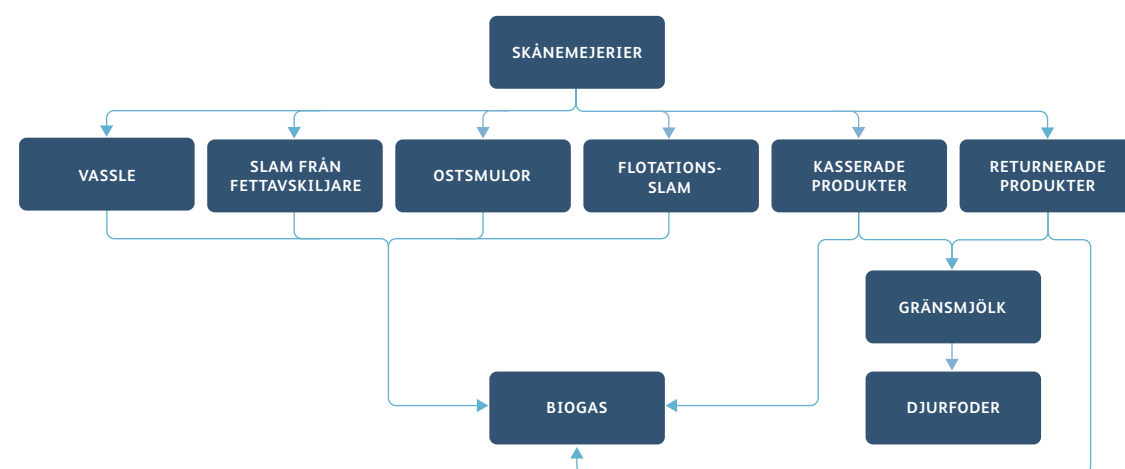
Allt avfall innebär brutna kretslopp och Skånemejerier arbetar ständigt med att minska mängden avfall som inte går till materialåtervinning. På ett större mejeri uppstår ett fyrtiotal fraktioner med avfall.

Avfallsronder, optimeringar, information och harmoniserad uppmärkning av kärl har lett till en förbättrad avfalls-

hantering på mejerierna. Målet är att minska det brännbara avfallet med 50 procent jämfört med wellpapp, förpackningar, hårdplast och mjukplast till 2020 jämfört med 2014. Under 2018 passerades 50 procent-gränsen för Malmö Mejeri AB då utfallet var hela 58 procent. Det är mer än 15 år sedan så pass lite brännbart avfall uppstod på mejeriet. På Kristianstads Mejeri AB pågår också förbättringar som förhoppningsvis kommer att leda till att mejeriet närmar sig det uppsatta målet. Minskningen har varit blygsamma 6 procent jämfört med 2014.

På ett ledningsgruppsmöte i slutet av 2018 beslutades att avfallsmålet och andelen brännbart avfall även ska följas upp i Hjordnära Mejeri och på Ostförädlingen under 2019.

FIGUR #19 Flödet från Skånemejerier och butik för biologiskt restmaterial som antingen går till biogas eller till djurfoder.

Bättre förpackningar – mindre miljöpåverkan

Förpackningar ska förvara våra livsmedel och bidra till ett bättre liv för många människor. Samtidigt orsakar förpackningar stora problem för vår miljö, inte minst våra hav. Varje år hamnar runt 8 miljoner ton plast i haven och en stor del av det är förpackningar. Uppskattningen är att det kommer att finnas mer plast än fisk i haven år 2050 och det är viktigt att hitta bättre förpackningar med mindre miljöpåverkan.

Under 2018 har det skett en positiv utveckling på EU-nivå där det har beslutats om ett direktiv om att förbjuda några av de vanligaste engångsartiklarna i plast för att minska nedskräpningen i våra hav. Dagligvaruhandeln i Sverige har i linje med detta satt ett mål att det till 2022 enbart ska finnas materialåtervinningsbara förpackningar i butikerna, och att det till 2030 ska vara 100 procent förnyelsebara förpackningar.

Skånemejerier måste som alla andra leverantörer anpassa förpackningarna i linje med dessa mål och vi har under 2018 förnyat vårt fokus på förpackningsutveckling och bland annat samlat in statistik för alla förpackningarna och uppdaterat vår förpackningspolicy. Uppdateringarna har bland annat förstärkt fokus på vårt mål att uppnå 100 procent förnyelsebara förpackningar, öka materialåtervinning och på begränsningen av främmande ämnen som kan frigöras vid förbränning.

Det krävs både investeringar och ytterligare förpackningsutveckling hos våra leverantörer om vi ska uppnå en högre grad av förnyelsebara material, materialåtervinningsbara material och förpackningar som är enkla att transportera, hantera och återvinna.

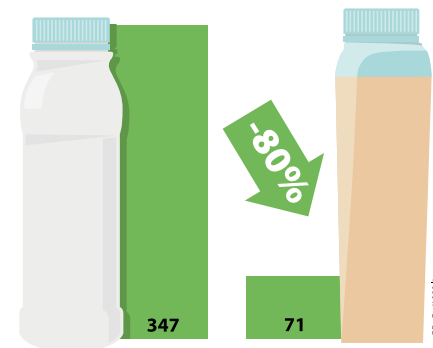
I dagsläget ser vår andel förnyelsebara och materialåtervinningsbara förpackningar ut som i figuren till höger. Vi arbetar kontinuerligt för att uppnå större andel för-

nyelsebara och materialåtervinningsbara förpackningar.

Cirkulär ekonomi är ett begrepp som involverar stora delar av vårt samhälle och Skånemejerier har under många år arbetat med kretsloppet som utgångspunkt. Inom förpackningsvärlden innebär cirkulär ekonomi att material återvinns och återanvänds och man ska hela tiden arbeta mot så hög återvinningsgrad som möjligt för att bli en del av den cirkulära ekonomin.

En analys som gjordes av IVL Svenska Miljöinstitutet 2014 visar att återvinningsgraden spelar större roll för en förpacknings miljöpåverkan än förpackningsmaterialet i sig. Det återvunna materialet som används till nya förpackningar minskar användningen av såväl råmaterial som energi.

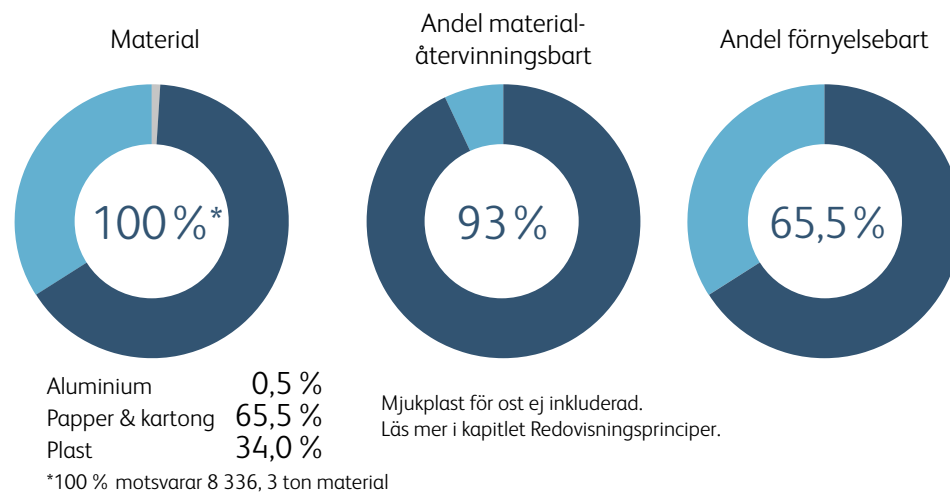
Vi samarbetar med våra förpackningsleverantörer och FTI (Förpacknings-

Välj en "to go"-produkt i kartongflaska i stället för plastflaska och reducera ditt CO₂-avtryck.

och tidningsinsamlingen) för att förstå vilka material som bör användas och säkra bästa möjliga materialåtervinningsförmåga i utvecklingen av nya förpackningar. Vi använder oss utav livscykelanalyser för att bedöma skillnaden i miljöpåverkan mellan olika förpackningar och hitta möjliga förbättringar och det dyker upp fler och fler bra förpackningsalternativ. Bland annat händer det mycket i samband med PET-flaskornas miljöpåverkan och man ser fler och fler PET-flaskor som består av delvis återvunnen plast. Man kan även glatt konstatera att konsumenterna i Sverige är väldigt bra på att källsortera.

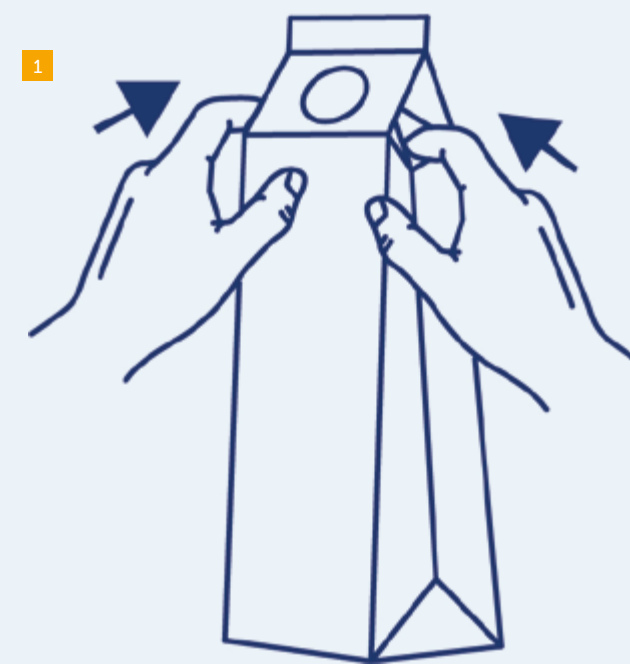
FIGUR #20 Andel materialåtervinningsbara och förnyelsebara förpackningar.

Hur kan vi tillsammans minska matsvinnet?

Visste du att bara i Sverige håller vi varje år ut 224 000 ton mat och dryck i avloppet och 25 procent av detta är mjölkprodukter som ofta är fullt ät- och drickbara?

Här är ett litet tips på hur du kan bidra till att minska matsvinnet.

Lukta, titta och smaka innan du slänger. Mejerivaror håller ofta längre än sitt bäst före-datum. Lita på dina sinnen!

Låt mejerivaror stå kallt. En tumregel är att varje grad kallare än 8 °C förlänger hållbarheten med 1 dag.

Frys in det som börjar bli gammalt. Du kan frysa in smör, ost och grädde.

Vik förpackningen noga för att få ut det sista. Det tar dessutom mindre plats i återvinningen.

VAD HAR GJORTS HITTILLS?

Större delen av våra livsmedelsförpackningar är återvinningsbara och till alla pappersförpackningar används FSC-godkänd råvara*. Tillsammans med en förpackningsleverantör har Pure-Pak® Sense utvecklats som är lättare att vika ihop och som ger mindre matsvinn, och korken på vår Eko-mjolk från Hjordnära och Bravo 2-liters juice har bytts ut till förnyelsebar råvara. För tre år sedan lanserade vi även en kartongflaska som ersatte plastflaskan för vår drickyoghurt. Vi arbetar stegvis med våra bägare genom att sänka vikten och därmed minska deras CO₂-utsläpp.

VARFÖR TAR VI INTE BORT PLASTKORKARNA?

Skruvkorken är en uppfinning som kom till för att konsumenter ville att det skulle bli lättare att handskas med flytande livsmedel. Bekvämlighetsfaktorn har tyvärr gått om viktiga miljövärden i förhållande till förpackningar det

senaste decenniet, men i takt med att konsumenter blir alltmer medvetna om förpackningarnas belastning på miljön har även producenterna nu börjat tänka om. I grund och botten handlar korken idag om att vi vill bevara den viktiga råvaran inuti förpackningen på bästa sätt och att vi vill leva upp till våra konsumenters efterfrågan.

I dagsläget ser vi över hur vi ska ta nästa steg mot korkfria förpackningar då vi är väl medvetna om problemet och har en kontinuerlig dialog med bekymrade konsumenter om detta. Det är ett stegvis förbättringsarbete som måste väga in andra viktiga faktorer som livsmedelsbevarande och hantering av värdefull råvara. Tills vidare uppmanas konsumenterna att återvinna förpackningarna enligt anvisningar på förpackningen för att undvika att plastkorkar hamnar i miljön och skapar risk för djur och människor.

I regeringsutredningen "Resurs i retur", SOU 2001:102, konstaterades att återvinning av förpackningar är miljömäs-

sigt bra, det sparas både energi och material. Om alla svenska hushåll återvann ytterligare en plastförpackning i månaden skulle koldioxidutsläppen minska med 3 600 ton, vilket motsvarar utsläppen från cirka 1 200 bensindrivna bilar varje år eller 675 medelstora villor.

Plastkorkar är en väldigt liten del av vårt förpackningsmaterial men ligger på femte plats av de största plastsyndarna i världshaven efter fiskeredskap, plastpåsar och bestick, ballonger och cigarettfimpar. Korkar på plastflaskor är så små att många djur i havet riskerar att äta dem. Om de sköljs upp på land kan även måsar tro att de är mat. Kork på förpackningar kräver att man återvinner sina förpackningar och sörjer för att de inte hamnar i naturen.

* FSC, Forest Stewardship Council, är en oberoende, internationell medlemsorganisation som uppmuntrar till miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt bruk av världens skogar genom certifieringssystemet FSC.

VÅRT SAMARBETE MED STÄDA SVERIGE

Skånemejerier sponsrar Städa Sverige. Städa Sverige är idrottens miljöorganisation och landets mest framgångsrika när det gäller att städa i naturen. De har i trettio år engagerat en halv miljon barn och ungdomar inom idrotten i att städa olika delar av den svenska miljön, och de har totalt samlat in två miljoner säckar skräp på en sträcka motsvarande nio varv runt jorden.

Städa Sverige har många projekt, bland annat "Städning under ytan" som är ett av de viktigaste miljöprojekten. Städning sker exempelvis vid populära bryggor eller under stadens broar, och arbetet utförs av certifierade sportdykarföreningar. Varje år städas även den svenska kusten.

Under 2018 har 4000 ungdomar från över 180 föreningar deltagit – från Strömstad och Piteå i norr, till Ystad i

söder. Idrottsungdomar vill göra mer och deras engagemang är stort! Farligt skräp plockas upp och samtidigt lär barn och ungdomar sig mer om riskerna med att slänga främmande objekt i närmiljön.

Säkerhet, hälsa och kvalitet

Säkerhet, hälsa och kvalitet från gård till kund

Vid tillverkningen av våra produkter är livsmedelssäkerheten alltid nummer ett. Vi ska alla kunna känna oss trygga med att våra produkter är säkra att äta.

För att kunna garantera detta arbetar vi genomgående med HACCP*, som är en riskanalys speciellt utformad för livsmedelshandling och ett lagkrav sedan många år. HACCP bygger på att vi

känner till vilka risker som finns i just vår produktion och för våra produkter, så att vi kan förebygga dem i alla led.

Riskerna delas i HACCP-metoden in i tre kategorier:

- mikrobiologiska risker som kan ge upphov till matförgiftning till exempel
- kemiska risker (främmande ämnen) som läkemedel, allergener eller rengöringsmedel
- fysiska risker (främmande ämnen) som glas och metall.

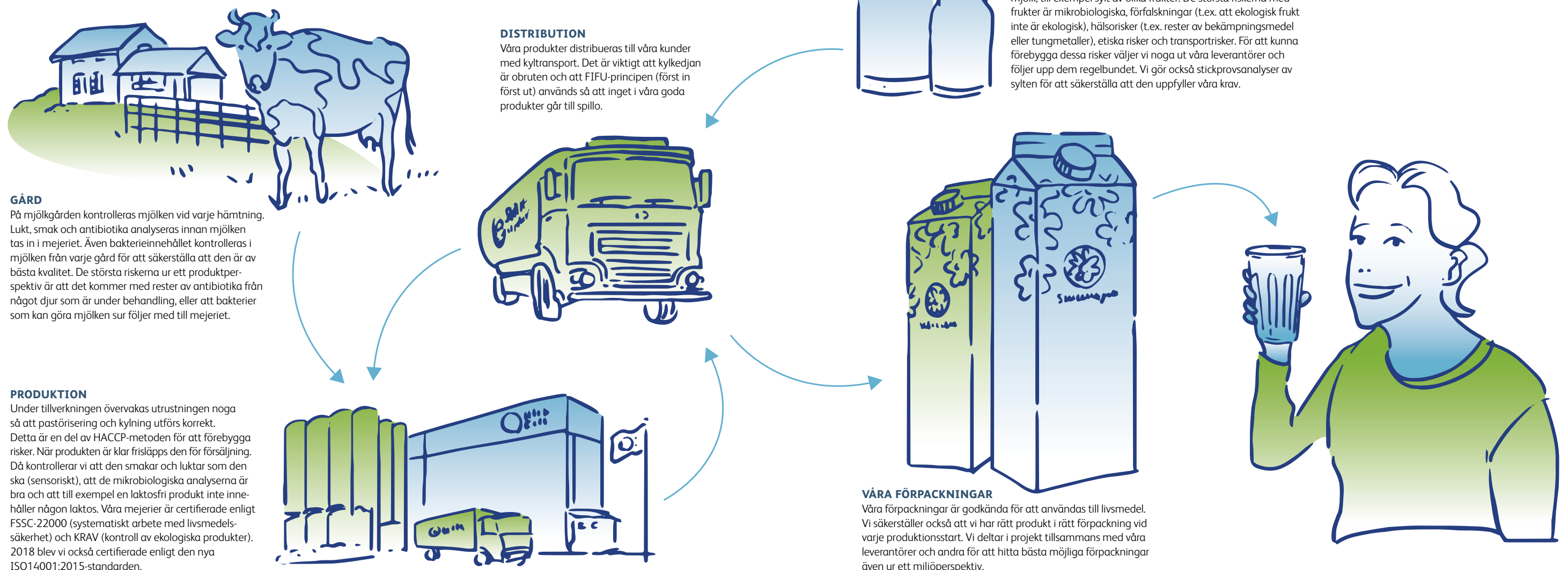
Alla reklamationer från våra konsumenter registreras och följs upp för att bättre kunna förebygga risker och uppfylla förväntningarna på våra produkter. Vi undersöker varje reklamation och har under 2018 utvecklat ett systematiskt arbetssätt som hjälper oss att i ökad utsträckning hitta orsaker till

avvikelser och göra förbättringar för att undvika att felet upprepas. Under 2018 minskade antalet reklamationer med 13,5 procent jämfört med 2016 och under året satte vi upp ett nytt mål – maximalt sju reklamationer per miljon sålda förpackningar.

**HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points, eller på svenska riskanalys och kritiska stympunkter), är en standardiserad arbetsmetod som beskriver hur man systematiskt kartlägger, bedömer och kontrollerar faror i livsmedelsproduktionen med syfte att livsmedel ska vara säkra för konsumenten.*

FIGUR #21

Hur vi styr och kontrollerar i hela kedjan:

LAGEFTERLEVNADE OCH VÅRT FÖRETAGSMEDBORGARSKAP

Lagefterlevnad är grundläggande för Skånemejerier eftersom vi önskar vara en god företagsmedborgare och en pålitlig affärspartner. Ett gott företagsmedborgarskap innebär också att vi vill minimera de svårigheter som verksamheten kan ge upphov till. Vår strävan mot en hållbar utveckling innebär en ständig minskning av vår miljöpåverkan och minimering av utsläpp av förorenande ämnen i enlighet med gällande lagstiftning.

Skånemejeriers åtaganden när det gäller ansvarstagande och integritet, samt våra produkter, tjänster och samarbeten, ska alltid vara förenliga med gällande regelverk, internationella deklARATIONER och konventioner samt regional och lokal lagstiftning inom miljö- respektive det socioekonomiska området.

Bra riskstyrning är en förutsättning för en långsiktigt hållbar verksamhet som skapar värde för oss och våra intressenter. Därför arbetar vi alltid med att hantera våra mest väsentliga risker och vi har ett system för löpande egenkontroll. Lagefterlevnad och uppgifter kopplade till detta är tydligt delegerade inom organisationen, baserat på kompetens och förmåga att ta ansvar. Lagefterlevnad är även en del av vår internrevision som utvärderas utifrån en laglista som uppdateras regelbundet av Notisum. Vår lagefterlevnad och vårt ledningssystem granskas även av externa parter när miljö- och arbetsmiljömyndigheterna gör tillsyn samt när externa revisorer besöker oss i samband med vårt ISO 14001-certifikat. På detta vis arbetar vi hela tiden för att uppfylla alla förväntningar och krav kopplade till ett ansvarsfullt företagsmedborgarskap.

PRODUKTIONSSTÖRNINGAR UNDER 2018

Under 2018 hade vi olyckligtvis en lagöverträdelse på Malmö Mejeri AB. En ökad produktion och en förändrad produktportfölj ledde till att de fastställda riktvärdena för utsläpp av avloppsvatten till det kommunala reningsverket överskreds. Trots flera åtgärder för att begränsa utsläppen har vi ännu inte nått ända fram. Tillståndet* och dess tillhörande villkor är nu anpassade efter nuvarande och framtida produktionsvolym. För att minska avloppsvattenutsläppen har Skånemejerier valt att investera i ett reningsverk som kommer att tas i drift inom kort tid.

Under hösten 2018 skedde det också en produktionsstörning i Kristianstad Mejeri AB när cirka 2000 till 3000 liter ystmjölk och cirka 2000 liter vassle kom ut i avloppet i samband med en programmering av processanläggningen. Detta har nu åtgärdats och omprogrammeringar görs fortsättningsvis endast under diskstopp.

Senare under hösten skedde också en driftstörning avseende ett okontrollerat utsläpp av cirka 6000 liter ystmjölk när en operatör hade satt ventiler i manuellt läge och glömt att återställa innan uppstart. Som en följd av detta har nya rutiner införts för att snabbt

kunna få kontakt med det kommunala reningsverket vid en eventuell driftstörning. Vid en senare uppföljning med reningsverket framkom att de inte hade upplevt några problem med utsläppet och mejeriet hade heller inga svårigheter att hålla gällande villkor för utsläpp av BOD7, som beräknas som månadsmedelvärde.

Årets produktionsstörningar tas allvarligt och åtgärder definieras och säkerställs på ledningsnivå under ledningens genomgång. För att öka relevansen av efterlevnaden uppdaterades Miljöpolicy 2018 med extra fokus på ledningssystemet, efterlevnad av processer, miljömedvetenhet och ansvar.

HÄLSOSAM PRODUKTUTVECKLING

Vi vill bidra till bättre folkhälsa genom våra produkter. Mjölk är ett mycket näringsrikt livsmedel som innehåller 18 av de 22 näringsämnen som en människa behöver få i sig varje dag. Därför försöker vi hela tiden ta tillvara och lyfta fram näringsrikedomen i våra produkter.

Näringsämnen som kalcium och jod är viktiga för oss människor och vi berikar dessutom produkterna med den form av vitamin D som kroppen bäst kan använda. Det har visat sig att mjölk och mjölkprodukter är kopplade till en minskad risk för några av våra vanligaste folksjukdomar (diabetes typ 2, stroke och andra hjärt- och kärlsjukdomar). När det gäller barn visar en undersökning beräknad på förskoleluncher att mjölk som måltidsdryck tryggar näringsintaget hos barn, i synnerhet när de äter lite eller ingen lunch alls.

*Miljöprövningsdelegationen godkände ett nytt miljötillstånd i mars 2019.

Enligt Riksmaten 2010–2011 bidrar mjölk och mjölkprodukter med följande andel av näringsintaget i svenskarnas kost:

- protein: 11 % (+7 % från ost)
- vitamin D: 12 %
- riboflavin: 22 %
- vitamin B₁₂: 18 % (+7 % från ost)
- folat: 9 %
- kalcium: 47 % (inkl. ost)
- magnesium: 9 %
- selen: 10 %
- zink: 10 % (+6 % från ost).

Detta innebär att mjölk innehåller mer näring än någon annan dryck.

INNOVATION OCH UTVECKLING

I vår innovationsprocess görs alltid en riskvärdering vid val av ingredienser och råvaror. Exempelvis använder vi inte palmolja eller ingredienser med transfettsyror i våra produkter eftersom forskning visar att de är förknippade med miljö- respektive hälsorisker.

Så långt det är möjligt erbjuder vi alternativa produkter med hänsyn till ekologi, fetthalt, sockerhalt och laktos. Under året som gått har vi till exempel drivit projekt om att minska mängden socker och tillsatser i smaksatt yoghurt. I samband med detta kommer vi under 2019 att lansera smaksatt yoghurt som enbart innehåller yoghurt och frukt, utan tillsatt socker, sötningsmedel eller tillsatser.

Vi erbjuder produkter till olika målgrupper som på ett eller annat sätt bidrar till konsumentens hälsa, till exempel för träning eller viktkontroll, vegetariskt alternativ eller produkter som har ingredienser med funktionella egenskaper. Vi följer också trenden i samhället att vi ska äta mer fiber, frukt och grönt i stället för kött. Det här är något som vi behöver fördjupa oss mer inom och förhoppningsvis har vi något att erbjuda konsumenten i slutet av 2019.

A close-up photograph of a hand placing a small wooden block with a smiley face on top of another wooden block with a frowny face. The blocks are on a wooden surface. The background is blurred, showing a person in a blue shirt. The text 'Fokus på kundnöjdhet' is overlaid on the right side of the image.

Fokus på kundnöjdhet

Kundnöjdhet

Vi fortsätter arbeta med kundnöjdhet för att öka vår försäljning på den svenska marknaden. Efterfrågan på mejeriprodukter av svensk råvara har stigit under 2018. Vi bemötte denna efterfrågan med ett större fokus på våra laktosfria produkter under varumärket Skånemejerier Måväl och tillsammans med våra kunder utvecklades "Framtidens mejeri".

Vår customer marketing-avdelning har tillsammans med butiker i Skåne och Stockholmsområdet utvecklat framtidens mejeriavdelning. Framtidens mejeriavdelning innebär en indelning av sortimentet utifrån hur konsumenten väljer sina produkter med hjälp av en tydlig uppskyltning. Detta leder till ökad kategoriutveckling för oss och en ökad försäljning för våra kunder.

Framtidens mejeriavdelning är utvecklad enligt den nyaste teknologin med nya fräscha kylar, och genom digital kommunikation kan man anpassa och förfinas det som önskas kommuniceras i butiken. I och med att försäljningen genom digitala kanaler ökar är det viktigt för fysiska butiker att öka kundupplevelsen och vara mer tydliga i sin kommunikation. Framtidens mejeri ger större utrymme för kommunikation kring viktiga hållbarhetsfrågor såsom djursköttsel och en bättre anpassning till trender och individuella önskemål.

CHRISTIAN BONA, KEY ACCOUNT DIRECTOR,
OCH LOUISE KÖNIG

Christian Bona, Key Account Director, berättar mer om vårt arbete med kundnöjdhet:

Vad är din roll i Skånemejerier?

– Jag är säljansvarig för ett antal av våra nationella kunder inom dagligvaruhandeln i Sverige. Totalt samarbetar vi med cirka 3 000 butiker i hela landet. I Skåne är vi av förklarliga anledningar huvudleverantör av mejerivaror i samtliga livsmedelsbutiker. Samarbetet består också i kategoriarbete, annonsering, utbildning med mera.

Hur arbetar ni med kundnöjdhet i försäljningsledet idag?

– Vi gör kundnöjdhetsundersökningar där vi mäter hur nöjda våra kunder är med oss som leverantör i butik respektive hos centrala kontakter. Devisen att "kunden har alltid rätt" gäller naturligtvis om man ska förklara det lite holistiskt. Det handlar om att vara lyssnande i våra kundkontakter för att kunna förstå vad jag som leverantör kan tillföra av värde i samarbetet.

Vad betyder hållbarhet kopplat till försäljning och kundkontakt för dig?

– För mig betyder hållbarhet en helhetssyn och ett ansvarsfullt företagande som sträcker sig längre än till leverantör och kund. Det är ett synsätt som väger in hela livsmedelskedjan och att vi alla behöver ta ett ansvar från jord till bord.

Hur kan vi bli bättre på att arbeta tillsammans mot en mer hållbar livsmedelskedja i försäljningsledet?

– Vi behöver utbilda våra säljare och kundansvariga i dessa viktiga frågor

så att vi kan leva upp till kunders förväntningar, men även kunna bidra ännu mer ur ett förbättringsperspektiv. Det krävs ett större samarbete om vi ska uppnå hållbara resultat.

– Under 2018 har vi i butik till exempel haft mycket fokus på matsvinn i samarbete med White Guide Green.

Vad anser du vara den mest väsentliga risken kopplat till försäljning och hållbarhet?

– Man får inte glömma bort att det finns en tydlig koppling mellan hållbarhet och värdeskapande i de relationer vi har med våra kunder. Samtidigt måste också konsumenterna förstå och lära sig att kvalitet kostar. "Billigt" kommer inte att vara framtiden. Risken för vår verksamhet är att vi gör investeringar i produkter som inte hamnar på hyllan, och även att produkterna inte går hem hos konsumenten.

Hur arbetar ni med denna risk?

– Vi jobbar ständigt med att förklara värdet av våra produkter och arbetet som ligger bakom.

Vad står Skånemejerier för enligt dig?

– Svenskhet, närproducerat, kvalitet, hållbarhet och omsorg om djuren.

Om du skulle byta jobb med någon för en dag, vem skulle du byta med?

– Det har alltid varit en dröm för mig att vara bonde så om jag fick möjligheten hade detta varit mitt första val.

A close-up photograph of a young girl with curly blonde hair and blue eyes. She is holding a clear glass of milk and has a small smudge of milk on her chin. The background is a bright, out-of-focus window with greenery visible outside.

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Denna rapport har inspirerats av GRI Standards: Core Level med målet att skapa bättre struktur och jämförbart innehåll med andra företag och branscher. Målet är att redovisa i enlighet med GRI Core Level till 2020. Informationen, liksom processen för att definiera redovisningens innehåll, har gått igenom av Enact och Aspekta (väsentlighetsanalys). Hållbarhetsrapporten är etablerad i enlighet med ÅRL:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning och har granskats av Ernst & Young*.

Redovisningen omfattar de försäljningsenheter som finns beskrivna i kapitlet ”Vår organisation & våra varumärken”, och de aktiviteter som har betydande direkt och indirekt påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv, inklusive leverantörsledet.

Hållbarhetsrapporten sammanfattas årligen och Hållbarhetsrapporten för 2018 lanserades i augusti 2018 och kommer framöver att lanseras i april under nästkommande år.

Vår redovisning godkänns på koncernnivå i samband med årsredovisningen. Denna process äger rum lite senare än aktieägda verksamheter. För att vi ska kunna redovisa vårt hållbarhetsarbete lite tidigare har vi därför valt att redovisa vissa siffror baserade på marginella uppskattningar; dessa siffror är markerade med en stjärna.

Datainsamling och beräkningsmetoder
Rapporteringen av hållbarhetsdata sker årligen och Skånemejerier arbetar kontinuerligt med att dokumentera rutiner för insamling, kontroll och verifiering av data.

Hållbarhetsdata har samlats centralt av hållbarhetschef. Rapportering utförs av experter från olika delar av värdekedjan. Miljörelaterade parametrar beräknas av Environmental Manager samt andra avdelnings- och produktionsledare.

Siffror representerande försäljning och personal är tagna från respektive personal- och finansiella system.

Parametrar representerande förbättringsarbetet på gården finns i Skånemejeriers ISO 9001 gårdscertifierings-system.

När det gäller utsläpp från transporter har data samlats in från olika transportbolag och redovisas som WTW (Well To Wheel), det vill säga från källan till användning. Bränslets hela livscykel är medräknad.

Olycksfrekvensen och sjukfrånvaro beräknas enligt norm. Antal olyckor med mer än en dags frånvaro per en miljon arbetstimmar och frånvaro på grund av sjukdom / totalt antal arbetstimmar* 100.

Förändringar sedan föregående redovisningsperiod
Beräkningsunderlaget till CO₂ i produktionen och vattenförbrukningen gjordes om 2018 så att det kopplas till ton invägd råvara i stället för invägd mjölk.

Redovisningsprincipen för CO₂-utsläpp från fjärrvärme och ånga har ändrats från föregående år. Vi har gått från att redovisa 2,6 kg CO₂e/MWh mellan 2010 och 2017 till att redovisa 0,33 kg CO₂e/MWh för 2018.

Enligt energileverantören var andelen förnybart i produktionen 99,9 % och utsläppet lika fördelat på värme/el blir 0,33 kg koldioxid/MWh.

För Kristianstads Mejeri AB och Kristianstads Ostförädling AB har detta medfört att CO₂-utsläppen från fjärrvärme har gått ner med cirka 85 % på ett år. För alla fyra anläggningar medför det cirka 5 % lägre utsläpp från produktionen med den nya omräkningsfaktorn. Vår redovisning av energieffektiviseringen har krävt en omevaluering då produktionen har ökat mycket, och typen av produkter har också förändrats sedan det förra målet sattes. Ett nytt mål ska definieras under 2019.

Ny statistik
Siffror kopplade till förpackningsmaterial har lagts till 2018, och baseras på en gemensam mall som förpackningsleverantörerna fyller i och rapporterar till Skånemejerier. Statistiken samlas in av inköpsavdelningen. Vi saknar fortfarande statistik från några av våra leverantörer av mjukplastförpackningar till våra ostar. Detta motsvarar cirka 3 till 4 % av den totala vikten av förpackningar och det är oklart hur denna mängd kan påverka utfallet.

Jämförbarhetsprincipen
Det är främst energieffektiviseringen som behöver ses över i samband med ändrade redovisningsprinciper då produktionen ser annorlunda ut idag än den gjorde för några år sedan. Nya nyckeltal för energieffektiviseringen ska sättas under 2019.

Ekonomisk redovisning
Enligt redovisningsprinciperna ska organisationen beskriva hur ekonomi, miljö och sociala frågor relaterar till dess långsiktiga strategi. Detta område kommer att vidareutvecklas under 2019.

GRI-INDEX

UPPLYSNING	SIDA	UPPFYLLS	UPPFYLLS DELVIS	KOMMENTAR
Generella upplysningar: GRI 102				
1. ORGANISATIONSPROFIL				
102-1: Organisationens namn	sid 10	●		
102-2: Verksamhet, märken, produkter och tjänster	sid 12	●		
102-3: Huvudkontorets lokalisering	sid 10	●		
102-4: Länder där organisationen har verksamhet	sid 14	●		
102-5: Ägarstruktur och organisationsform	sid 28	●		
102-6: Marknader som organisationen är verksam på	sid 14	●		
102-7: Organisationens storlek	sid 10	●		
102-8: Information om anställda och andra som arbetar för organisationen	sid 50–52	●		
102-9: Leverantörskedja	sid 24–27	●		
102-10: Väsentliga förändringar gällande organisation och leverantörskedja		●		Inga förändringar i företagets geografiska placering, struktur, ägarskap, eller leverantörskedja 2018. Under 2017 påbörjade man ett samarbete med AMC i Holland som producerar smoothie. De producerar även smoothie-flaskan som lanserades hösten 2018.
102-11: Försiktighetsprincipen	sid 98	●		Försiktighetsprincipen följs genom förebyggande processer och finns integrerad i styrande dokument i form av principer för produktutveckling, Mjölpolicy och Förpackningspolicy.
102-12: Externa initiativ om hållbarhet som organisationen stödjer/omfattas av		●		FN:s globala hållbarhetsmål, UN Global Compact, ILO, IDA, Sojodialogen, handlingsplanen Fler gör mer, SAMMA, Plastinitiativet, Transportinitiativet, Branschens mjölkpolicy, Hållbar livsmedelskedja, LRF:s hållbarhetsagenda.
102-13: Medlemskap i organisationer		●		Partnerskap Alnarp, Utbildning och forskning i mejeriteknologi Lunds universitet, Svenska juiceföreningen (medlem i AIJN), Mejeritekniskt forum Lund.
2. STRATEGI				
102-14: Uttalande från ledande befattningshavare	sid 4	●		
3. ETIK OCH INTEGRITET				
102-16: Värderingar, principer och etiska riktlinjer	sid 17	●		
4. STYRNINGSSTRUKTUR				
102-18: Styrningsstruktur		●		
5. INTRESSENTDIALOG				
102-40: Lista över intressentgrupper	sid 24	●		
102-41: Kollektivavtal	sid 53	●		
102-42: Identifiering och urval av intressenter	sid 24	●		
102-43: Metoder för intressentdialog	sid 24–25	●		
102-44: Viktiga frågor som lyfts	sid 24–25	●		Skånemejeriers evalueringsystem och uppföljning av dessa hanterar en stor del av de frågor som har lyfts i intressentanalysen 2018. Specifika frågor och hur vi bemöter dessa kommer att vidareutvecklas under 2019.
6. REDOVISNINGSPRAXIS				
102-45: Enheter som ingår i den finansiella redovisningen		●		Skånemejerier AB, Hjordnära AB, Malmö Mejeri AB, Kristianstad Mejeri AB, Kristianstad Ostförädling AB, Lindahls Mejeriprodukter AB, Skånemejerier Storhushåll AB, Skånemejerier Försäljning AB, Svenska Ostkompaniet HB (vilande bolag).
102-46: Definition av redovisningens innehåll och frågornas avgränsning	sid 98	●		
102-47: Lista över väsentliga frågor	sid 53	●		
102-48: Förändringar av information	sid 98	●		
102-49: Förändringar i redovisningen	sid 98	●		
102-50: Redovisningsperiod	sid 98	●		
102-51: Datum för publicering av senaste redovisningen	sid 98	●		
102-52: Redovisningscykel	sid 98	●		
102-53: Kontaktperson för redovisningen	sid 3	●		
102-54: Redovisning i enlighet med GRI-standarder	sid 98		●	2018 års hållbarhetsrapport inspireras av GRI.
102-55: GRI-index	sid 99–100			
102-56: Extern granskning	sid 98		●	Skånemejeriers hållbarhetsredovisning har genomgått en GRI-check med hjälp av Enact.

UPPLYSNING	SIDA	UPPFYLLS	UPPFYLLS DELVIS	KOMMENTAR
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 301: Material 2016				
301-1: Materialanvändning i vikt eller volym	sid 84	●		Förpackningar med mindre belastning på miljön identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 303: Vatten och utsläpp 2018				
303-1: Interaktioner med vatten som en gemensam resurs	sid 74–75		●	Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
303-2: Hantering av påverkan relaterat till utsläpp av vatten	sid 74–75		●	Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
303-4: Vattenutsläpp	sid 74–75		●	Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
303-5: Vattenförbrukning	sid 74–75		●	Resursanvändning identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 304: Biologisk mångfald 2016				
304-2: Betydande påverkan av aktiviteter, produkter och tjänster på den biologiska mångfalden	sid 42–44	●		Att bevara biologisk mångfald identifierat som väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 305: Utsläpp till luft 2016				
305-1: Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	sid 68–70		●	Klimatpåverkan identifierat som en väsentlig fråga.
305-2: Indirekta utsläpp av växthusgaser, energi (Scope 2)	sid 68–70		●	Klimatpåverkan identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 306: Utsläpp till vatten och avfall 2016				
306-1: Utsläpp av vatten per kvalitet och destination	sid 75	●		Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
306-3: Betydande spill och läckage	sid 91	●		Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
306-5: Vattenmassor som påverkas av utsläpp av vatten och/eller avrinningsvatten	sid 75			Identifierat som ett riskområde i linje med FN:s hållbarhetsmål.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 307: Miljöefterlevnad 2016				
307-1: Fall av bristande efterlevnad av lagar och regler inom miljö		●		Identifierat som ett riskområde i linje med ÅRL:s riktlinjer. Inga böter har utdelats under redovisningsperioden.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 308: Leverantörsbedömning miljö 2016				
308-1: Andel nya leverantörer som utvärderats enligt kriterier för miljö	sid 90		●	Identifierat som en väsentlig fråga.
SOCIALA FRÅGOR				
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 403: Hälsa och säkerhet i arbetet 2018				
403-9 Arbetsrelaterade skador	sid 57	●		Ej identifierat som väsentlig fråga men viktig för Skånemejerier.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 404: Utbildning och kompetensutveckling 2016				
404-2: Kompetensutveckling, stöd vid avslutad anställning	sid 52–54	●		Identifierat som en väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 405: Mångfald och likabehandling 2016				
405-1: Mångfald hos styrelse, ledning och anställda	sid 52–54			Ej väsentlig fråga men relevant i samband med ÅRL:s riktlinjer.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 414: Social leverantörsbedömning 2016				
414-1: Andel nya leverantörer som granskats utifrån sociala kriterier	sid 33		●	Identifierat som väsentlig fråga.
GRI 103: Hållbarhetsstyrning 2016 och GRI 416: Kundens hälsa och säkerhet 2016				
416-2: Fall av bristande efterlevnad gällande produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet	88–89	●		Hälsosamma produkter identifierat som väsentlig fråga. Skånemejerier har inte haft några incidenter med påverkan på hälsa och säkerhet under 2018.

LEDNINGSGRUPPEN 2018

JOSÉ ANTONIA LALANDA
CEO

PETRA HALLIN
HR DIRECTOR

OLOV NORDGREN
SUPPLY CHAIN DIRECTOR

KHIRIM FAGER
QUALITY & ENVIRONMENT MANAGER

GARY CURTY
PURCHASE DIRECTOR

CHRISTIAN BONA
KEY ACCOUNT DIRECTOR

STIG OLESEN
INDUSTRIAL DIRECTOR

ANNA FÖRSLID
MILK COLLECTION DIRECTOR

PATRIK HAGBERG
SALES DIRECTOR FOOD SERVICE

LINDA NILSSON
MANAGEMENT CONTROL DIRECTOR

ANNA OLIW
R&D MANAGER

FILIPPO DEGLI ANTONI
NORDIC CFO & NORDIC SHARED
SERVICE DIRECTOR

ANETTE GREGOW
COMMUNICATIONS DIRECTOR

CLAES ENANDER
COMMERCIAL DIRECTOR

JOHAN STENMARCK
MARKETING DIRECTOR

HÅLLBARHETSGRUPPEN 2018

NAMN	TITEL	AVDELNING
Anna Frey- Wulff	Corporate Sustainability Manager	Sustainability
Anna Forslid	Milk Collection Director	Milk Collection
Christina Wennberg	Purchasing	Purchasing
Eva Liv	Logistic Manager	Supply Chain
Christian Wretman	Planning Manager	Supply Chain
Anna Oliw	R&D Manager	Product development
Rickard Löfgren	R&D	Product development
Mattias Jonälven	Warehouse/Industrial	Production
Khirim Fager	Quality & Environment Manager	Quality
Fredrik Javensköld	Environmental Manager	Environment
Rickard Villell	OHS Manager	HR
Sandhya Nair	HR Partner	HR
Marie Ysberg	Brand Manager Hjordnära	Marketing
Louise Heegaard	Brand Manager Allerum	Marketing
Lisa Jalakas	Digital Manager	Marketing
Marie Willberger	Key Account Manager Commercial	Commercial
Natalie Axelsson	Project Manager Private Label	Commercial
Christina Gunther	KAM	Försäljning Dagligvaruhandeln
Joakim Åkesson	Field Sales Manager	Försäljning Dagligvaruhandeln
Madelene Risén	Marketing Manager	Försäljning Storhushåll
Catrin Shevtzoff	KAM Public Sector	Försäljning Storhushåll
Caroline Hagman	Event Manager	Marketing
Anita Normann	Event Manager	Marketing
Håkan Reveman	Head of Accounting	Finance
Anette Gregow	Communications Director	Communications

PRODUKTION: BERGKVIST PUBLISHING
GRAFISK FORM: PETER SYRJÄNEN
FIGURER: TOMAS DAHLGREN/BROR DUKTIG
TRYCK: EXAKTA

